

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5—50
na mesec 1—90

Izšla vsak dan sredi izvenrednih dogodkov in praznikov.
Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnosne naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6—50
na mesec 2—30

za Nemčijo:
celo leto K 26—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Pot v Damask.

Dunaj, 9. januarja.

Vaše Blagorodje ste čitali vladni komuniké o imenovanju dr. Susteršiča za kranjskega glavarja? Komuniké! o tej zadevi ne dajo naši merodajni ničesar pismenega iz rok, moj ljubi. To, kar označujete za komuniké, je bilo le rečeno nekaterim Vašim kolegom v pojasnilo vse, kakor presenetljive odločitve. Bodi torej v izrazih previdni, vlada svojih personalnih ukrepov, ki spadajo popolnoma v kompetenco svobodne razsodnosti, ne pojasnjuje s komunikéji.

Hvala. Torej V. B. ste čitali enosteno sporočilo. Vlada pravi, da je posl. Povše prestopil in da je bilo zato tem primernejše naložiti odgovornost za politiko S. L. S. v kranjski deželi njenemu oficijalnemu voditelju.

Vlada tako pravi. Rekla je drugače. Rekla je: razmere v Kranjski zaslužujejo posebno pažnjo. Tam drvi politični boj čez vse plate in zidove zakonitosti, in kranjskem deželnem zboru počenja večina kakor, da sedi za kmečko mizo občinskega odbora v Rovtjah, po kateri treba toliči s pošteno krščansko pestjo ter »fentavati leberale in zajce«, ne pa se posvečati zakonodajnim in upravnim nalogam kranjskega parlamenta. Rekla je torej vlada, da bo treba poiskati moža, ki bo po svojih lastnostih nudil nekoliko garancije, da kranjski deželni zbor ne zgubi popolnoma parlamentarnega nivoja. Decorum je treba na vsak način varovati. Izbira ni bila težka: osebne lastnosti in skusenosti so predestinirale posl. Povšeta za izpraznjeno glavarstvo mesto. Vlada je računala: slovenski naprednjaki bodo zadovoljni, Nemci ne bodo oporekali, in — bodimo odkritosrečni — klerikalci bodojo na tihem veseli, da si odrinejo Povšeta tako primerno v penzijo. Saj veste, kako je s starejšimi gospodi v »pomlajajočih« se Ešes.... Vlada je torej računala; številke so kazale Povšeta, rezultat pa se je glasil: Susteršič.

To je moralo priti čez noč. Se v petek se je v vladnih krogih zatrjevalo, da bo Povše.

Morda. Toda politične ceste so prava via Damascensis, in tudi ministri, ki so zjutraj še bili Savli, se dostikrat vračajo kot Pavli. Od pet-

ka na soboto — morda je ta termin bil vendar le nekoliko daljši, kakor trdite — se je grof Stürgkh spreobrnil. Saj veste, ministrski predsedniki so včasih prav čudno naivni. Grof Stürgkh in baron Heindol sta si domnevala, da je posl. Povše še trden mož, ki je dosedaj krepko prenašal štrpance parlamentarnega življenja in se jima zdel tudi dovolj silen, da vzdrži na blazinah glavarstva fotelja. Tako sodijo nepoučeni ministri. Toda iz Ljubljane so slabo poučeni ministrom povedali, da je Povše star, prastar mož, že 67 let — in ker konca klerikalne vlade v kranjskem deželnem zboru ni dozeti, je posl. Povše očitno prestopil; treba je mlajšega, energičnejšega, takorekoč iniciativnejšega človeka... In ministri so razumeli.

Zakaj? To je vendar neum — pardon; kje tiče vzroki? No, ne delajte se tako naivnega. Savel je postal Pavel, ker se mu je prikazal svet z neba in je čul nebeski glas. Stürgkh je pustil Povšeta in si izvolil Susteršiča, ker mu je »vojvoda kranjski« pokazal averzum medalje: 27 glasov v parlamentu. Ko bi vsakih 27 glasov stalo ministrskega predsednika le en glavarški fotelj, bodite prepričani, vlada bi nemudoma ustanovila še en tucat glavarških časti brez portfelja.

Imenovanje dr. Susteršiča je torej imenitna kupčija. Za Povšetov fotelj bi ne bil dobil ministrski predsednik nič, morda le še povečal nevoljo klerikalcev, za Susteršiču podeljeno krono je napol novo močno struno v svoj klavir. Čehom in Poljakom kanale, telefone in vagona, slovenskemu ljudstvu dr. Susteršiča.

V. B. ste frivolni. Stvar pa je resna, prokleta resna. Spomnite se na kranjske razmere ter pomislite, da se pravi dr. Susteršiča postaviti na čelo dež. uprave, izročiti deželni zbor vsem strastem in nagonom klerikalnega nasilstva. Imenovanje novega glavarja je torej nekako uradno pospeševanje anarhije v deželi. Vlada kot mecen te anarhije!

No, le dalje, dalje. Le povejte, kaj se bo še vse zgodilo, le konstatirajte, da je s Susteršičevim imenovanjem povzdignjen (brez dekreta sicer) tudi dr. Lampe za njegovega adlata in pravega namestnika. In ker ostane dr. Susteršič še nadalje parlamentarec, se bo večinoma zadovoljil z glavarstvo častjo, delo in odloče-

vanje pa bo prepustil svojemu »najboljšemu«.

Svojemu premijer - ministru. Tako ga je že na zboru zaupnikov S. L. S. proroško imenoval.

No torej. Toda preberite si na drugi strani še enkrat prav skrbno začetkom najinega pogovora omenjeno pojasnilo. Vlada nalaga dr. Susteršiču odgovornost za politiko njegove stranke! Ker že Susteršič ne more postati odgovoren parlamentu — (saj veste, kaj mislim) — bo od slej vsaj odgovoren vladi. To se pravi, tudi ministrski predsednik ni kupil kranjskega glavarja, kakor mačke v vreči. Dr. Susteršičeva kupa vesolja ni brez grenke kaplje. Moral je resignirati na ta in oni ljubljani načrt. Reiserju in Ribnikarju ne bo smel več streči po mandatih, krassen sen o novih volitvah brez zvišanja deželni doklad je dosanjan. Semper aliquid haeret, tudi glavarški frak zapušča sledove. Dr. Susteršič bo moral sebe in svojega leva krotiti.

Vederemo. Toda verjeti je težko. Na Kranjskem smo pripravljeni le na najhuješe.

Dobro. Bodite pripravljeni, tem bolj za Vas. Kadar pogledam na razvoj Vaše klerikalne stranke, vedno mi je Susteršičeva usoda zunanje znamenje njenega položaja. Dr. Susteršič je sedaj na vrhuncu, njegova zvezda kulminira — nobena stvar na svetu ne ostane dolgo na takih višinah. In če pravi, da oseba sedanjega Vašega dež. glavarja niti v stvarnem niti v osebnem oziru ne sodi na vzvišeno deželno mesto — dobro, tem preje bo slave konec. Uvidite, kmalu se pokaže, da je celo posl. Povše za kranjskega deželnega glavarja — premlad.

Tako bodi. Napredna stranka je pretrpela na Kranjskem že toliko nasilstva, toliko gospodarskega, kulturnega terorizma, da jiti dr. Susteršič kot deželni glavarji ne bodo škodili. Zdi se nam pa ponižujoče, da se trži in kupčuje baš z onimi maloštevilnimi odličnimi mesti, ki pripadajo našemu narodu, na tako dvomljiv način. Ne toliko s strankarskega, pač pa z moralnega stališča moramo protestirati. Vlada ni kronala dr. Susteršiča kot najposobnejšega in najvrednejšega v klerikalni večini — tega se niti »Slovenec« ne upa trditi, saj pravi, da je dr. Susteršič imenovan le, ker je faktični načelnik stranke — temveč kot posestnika 27 parlamentarnih glasov. V drugih deželah

postopa drugače, takorekoč bolj moralno. Pogledajte na Štajersko, Koroško, na Češko, Nižje in Gornje Avstrijsko itd. itd.

Dovolite, da branim vlado. Pogledajte, ni ga v parlamentu človeka, ki bi bil izvedel toliko intrigantskih iger, kakor voditelj Vaše klerikalne delegacije, ni stranka, katere bi bila tolikrat brez vseh ozirov frondirala, se prodajala, zopet obstruirala, skratka: smatrala svojo parlamentarno nalogo tako »kupčijsko«, kakor Vaša S. L. S., ki predstavlja na Dunaju večino slovenskega naroda ter se vedno sopiri z njegovim zaupanjem. Vlada se pristoje ravna po izreku: na poslancih jih spoznate — in zato si Vam upa priti z ukrepi, ki bi drugod vzbudili vihar ogorčenja. Pouché jo, da se moti, če presoja slovensko ljudstvo po večini njegove delegacije. Poskrbite, da se oba Pavla nebeškega glasu ne bodeta dolgo veselila...

Združite svoje moči proti nasilju, korupciji, terorizmu, sovraštvu v deželi. Tudi Vašemu narodu je potrebna pot v Damaskus spoznanja.

Demisija francoskega zunanjega ministra de Selvesa. Maroško vprašanje.

Pariz, 10. januarja.

Zunanji minister de Selves je postal vsled nekega dogodka v senatni komisiji, ki se bavi s pregledovanjem francosko-nemške pogodbe zaradi Maroka, svojo demisijo, ker je prišel v nasprotje z ministrskim predsednikom. O tem dogodku poročajo sledeče:

Ministrski predsednik Cailleaux je zagotovil s častno besedo, da ni dal nikdar zunaj kabineta kakih navodil glede vprašanja železnice v Maroku in da je bil poslanik v Berlinu Cambon o vseh korakih obveščen. Tekom debate je nato vprašal Clemenceau zunanjega ministra de Selvesa, ali je bil Cambon res o vseh dogovorih obveščen ter mu je postavil vprašanje, ali more on, de Selves, potrditi predsednikovo izjavo. De Selves ni hotel takoj odgovoriti, nakar je senator Burgois ponovil to vprašanje.

De Selves: »Na to vprašanje ne morem odgovoriti, ker me veže dvoj-

na dolžnost, spoštovanje pred resnico in interesi Francoske.« Po drugi verziji je baje še dostavil: »ter interesi ministrske solidarnosti.«

Clemenceau: »Vaš odgovor bodo smatrali morda člani komisije za korekten, izvzemši enega člana, in ta član sem jaz. Pred kratkim se ste prišli k meni in mi dali popolnoma druge informacije kakor jih slišim danes od ministrskega predsednika.«

Nato je bila seja senatne komisije prekinjena zaradi velikega razburjenja, ki je zavladalo v posvetovalnici. Cailleaux je zapustil dvorano in konferiral s Clemenceaunom. Kmalu nato je imel Cailleaux razgovor z de Selvesom, ter se je neposredno po tem razgovoru raznesla novica, da je zunanji minister de Selves demisioniral. Ob enem pa je baje poslal tudi senator Cruppi za svoj odpuš. Stališče ministrskega predsednika Cailleauxa je bilo baje zelo težavno.

Pod predsedstvom prezidenta Fallièresa se je vršila včeraj popoldne v Elyseju seja domobranskega sveta, ki se je bavila z vojaško organizacijo protektorata v Maroku in zlasti z vprašanjem, kako je izpopolniti maroško vojaštvo z vojniki iz domovine in Algerije. Vlada je spoznala, da mora imeti v Maroku vsaj prva leta stalno najmanj 60.000 do 80.000 mož, da je pripravljena za vsak slučaj. To pa bi pomenilo za Francosko veliko izgubo vojaških moči v Evropi, kar bi imelo lahko za Francosko slabe posledice. Treba je tedaj najti način, kako bi bilo mogoče vzdržati v Maroku tako močno vojsko, ne da bi se oslabila francoska vojska na Francoskem. O predlogih, ki so jih stavili v domobranskem svetu, še ni nič znanega.

Italijansko - turška vojna.

Krvavi boji v Gargarešu.

Iz Rima poročajo o grozovitostih, ki so jih baje Turki izvršili nad Arabci. Seveda nočejo italijanska poročila ničesar o tem vedeti, da so ti Arabci izdali svoje brate ter se zavezali z Italijani. Poročila pravijo: V noči od 6. na 7. t. m. je napadlo kakih sto turških vojakov v Gargarešu koče Arabcev. Turki so vse poklali: mošeje, žene in otroke. Italijanske predstraže, ki so slišale grozno vpitje napadenih, so bile alarmirane. Odposlan je bil močan oddelek kavalarije in sledeč tovarišem, je odhitel za novimi žrtvami. Cola se je bil približal, je prišel na mesto in je pokleknil poleg mrtvega brata. Ob zvokih rogov in tromb se je približala četa, odličnejša od ravno kar popisane, ki je tvorila samo predstražo Colonnov. Na čelu ji je jedril prileten mož, čigar dolgi, beli lasje so padali izpod čelade, okrašene s peresi in se oprijemali častitljive brade.

»Kaj je to?« je vprašal vodja, ko je ustavil svojega konja, »kaj se je zgodilo, mladi Rienzi?«

Mladenič je pogledal kvišku, čuvši ta glas in se vrgel pred konja starega plemiča, lomeč si roke in kričeč komaj razumljivo:

»Moj brat je to, plemeniti Štefan — deček, še pravi otrok — najboljši, najnežnejši. Glejte, kako rdeči njegova kri travo; nazaj, nazaj, kopita Vaših konj gazi po njegovi krvi. Pravičnosti, o gospod, pravičnosti! Vi ste mogočen gospod!«

»Kdo ga je ubil? Brez dvoma kak Orsinijevce; pravičnost ti bo do deljena!«

»Hvala, tisočkrat hvala,« je mrmljal Rienzi, omahnil zopet k svojemu bratu, dvignil njegovo glavo s trave in hotel šteti udarce njegovega srca; hitro je pa umaknil svojo roko, kajti bila je krvavordeča, dvignil jo je kvišku in glasno zaklical: »Pravičnost, pravičnost!«

(Dalje prihodnja.)

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulver.

Prva knjiga.

(Dalje.)

Plašno se je skozi solze ozrl vsak trenotek na stezo, vodečo na Aventin, a še vedno se ni prikazal njegov zaščitnik, njegov pokrovitelj.

Prišli so bili nekoliko dalje, ko so na cestnem ovinku naenkrat zagledali svojega zasledovanca predmet, ki je pri svitu prvih zvezd naglo plul na reki.

»Zdaj naj bodo svetniki blagoslovljeni,« je zaklical vodja, »naši sol.«

»Stoj,« je zašepetal neki nemški stotnik, ko je prijezdil k Martinu, »pod drevesi tam doli slišim glasove, ki jih ne ljubim. Slušaj! Konj rezgece! Pri moji časti — k temu še blesk oklopa.«

»Hitimo, gospodje,« je zaklical Martino. »Čapljaj naj orlu ničesar ne stori. Poženimo konje!«

Neprestano kričoč so pešaki silili naprej; ko so skoro dospeli do bukovega lesovja, ki ga je bil Nemec označil, je izpod dreves planila mala

gosta, od nog do glave oborožena četa jezdecev in s povešenimi sulicami napadla vrste preganjalcev.

»Colonna, Colonna!« — »Orsini, Orsini!« je donelo glasno in ljuto od obeh strani. Martino di Porto, mož krepkega telesa in odlični po svoji besnosti, je s svojimi jezdec, največ nemškimi najemniki, vzdržal napad, ne da bi se umaknil.

»Čuvajte se medvedovih prijmov,« je zaklical Orsini, ko se je njegov nasprotnik — konj in jezdec — umaknil pred njegovo sulico.

Boj je bil kratek in vroč. Popolno oklopite je jezdec obeh strank varovalo ran, a ne tako brez ran so prestali na pol z oklopi zavarovani Orsinijevi pešci, ko so šli trdno naskakujoč nad Colonne. Po toči kamnov in strelci, ki so padale na debela oklopa jezdecev res kakor zrna toče, so strnili svoje vrste in so zadrževali konje, v tem ko so kopje, meč in sekira njihovih nasprotnikov neusmiljeno divjali med množico, ne vajejo reda in pokorščine. In Martino, ki mu je bilo malo mar, koliko se drhali bo poklano, je — videč svojega sovražnika vsled srditega naskakovanja in vedno ožjega kroga svojih pešakov v stiski (kajti bojišče je bilo ozko in omejeno, četudi širše kakor cesta) — dal nekaterim svojih jezdecev znamenje in je ravno nameraval jahati proti mali ladji, izginjajoči mu skoro izpred oči, ko je na

glas rogov iz daljave eden izmed sovražnikov v bližini odgovoril in se je oglasilo kričanje »Colonna, na pomoč.« Za malo trenotek se je prikazala številna četa jezdecev v polnem diru s ponosno vihrajočim benderom Colonnov na čelu.

»Kuga naj pride nad te čarovnike! Kdo bi bil mislil, da so nas tako lokavo zasledili,« je mrmljal Martino; »teji premoči nismo kos.« In roka, ki je dala prej povelje za naskok, je zdaj dala znamenje za umikanje.

Trdno sklenjeni so začeli Martinovi jezdec v največjem redu bežati; ljudska množica, ki je hodila peš, in je prišla samo zaradi plena, je zaostala, da se pusti poklati. Ljudje so poskusili, posneti izgled svojih voditeljev, a kako naj bi bili utekli hitrim konjem in ostrim sulicam njihovih sovražnikov, čijih kri je boj razvnel in ki so gledali na življenja, padla v njihovo oblast, kakor deček na sršenovo gnezdo, ki je razdira. Množica se je razkropila na vse strani: Eni so res ubežali na grič, kjer se konji niso mogli vzdržati, drugi so skočili v reko in plavalji na nasprotni breg, manj izkušeni, ki so naravnost bežali, so svojim voditeljem olajšali beg s tem, da so sovražniku zaprli pot, a padli so sami, telo za telesom, posekani od krvočernih in nepremagljivih preganjalcev.

»Nobene milosti razbojnikom — vsak ubiti Orsinijevce pomeni enega

razbojnika manj — bojujte se za boga, za cesarja in za Colonne.« Tako in podobno kričanje so slušali malo srčni in padajoči beguni kakor mrtvaški zvonec. Med tistimi, ki so bežali po poti, jezececem najbolj pristopni, je bil tudi Colov mlajši, tako po nedolžnem v ta boj zapleteni brat. Naglo je bežal, ometen strahu — ubogi deček, ki je poprej komaj prišel od staršev ali brata — drevesa so izginjala mimo njega, bregovi so se umikali; drevel je naprej, a tik za njim je donelo peketanje kopit — kričanje — preklinjanje — surovo smehanje čez mrlične in umirajoče podede se sovražnika. Zdaj je bil na mestu, kjer ga je brat zapustil; naglo se je ozrl in je videl, da ga skoro dohitita jezdečeva nagnena sulica in trdni okras čelade; obupan je pogledal kvišku in glej, njegov brat je stopil iz zazankanega praprotja, s katerim je bil obrasel hrib in mu je hitel na pomoč.

»Reši me, reši me, brat,« je zaklical glasno in donelo je do Cole; pekoče je čutil pluh vročokrvnega konja; trenotek pozneje se je z divjim vzvikom »milost, milost« zgrudil na tla — mrtev, zasledovalčeva sulica ga je od hrbta do prsi prebodla in ga nabodla na ravno ono rušo, kjer je v mladostnem cvetu in poln brezskrbnih upanj sedel še pred slabouro.

Jezdec je umaknil svojo sulico

in pehote v oazo gargareško, ki so ga Turki sprejeli z ostrim streljanjem. Tema je pomagala sovražniku. Navzlic netočnim uradnim poročilom je jasno, da je bil to nenavadno oster boj z velikimi izgubami, katerega se da primerjati z bojem pri Ajnzari. Gotovo je, da se podcenjuje moč sovražnikovo, ki dobiva skoraj sleherni dan novih čet iz Tunisa. Italijani so končno zavzeli Gargareš in takrat so šele opazili, da so Beduinci in Turki poklali skoraj vse Arabce. Pri zavzetju Gargareša so Italijani vjeli več Turkov in Beduincev, katere bodo po vojnem pravu ustrelili.

Razpor pred italijanskimi poveljniki. Milan, 9. januarja. »Piccolo« poroča iz Tripolisa, da je nastal med poveljniki okupacijske armade, generalom Canevo, in divizijskim poveljnikom, generalom Pecosijem, resen spor. Pecosi je ukazal oni nesrečni pohod proti Bir Tobrasu. Pecosi je baje tako zelo gluh, da je sploh nesposoben za divizijskega poveljnika.

Italijanske surovosti.

Berolin, 9. januarja. »Presenzentrale« poroča: V Caserti se je večer pri dohodu transporta vjetih Arabcev pripetilo nekaj prav surovih prizorov. Ko je vlak privozil na kolo dvor, je zbrano občinstvo začelo divje vpiti, živžgati in tuliti. Končno je napadlo železniške vozove, da linča Arabce. Le strojevodji se je zavaliti, da ni prišlo do krvoprelitja. Ko je ta namreč spoznal situacijo, je z največjo hitrostjo odpeljal dalje.

Miru še ne bo.

Carigrad, 9. januarja. »Sabahe« objavlja intervju z vojnim ministrom, ki je izjavil, da turška vlada še ni napravila niti koraka v smeri miru in da je mir toliko časa nemogoč, dokler ni priznana suvereniteta sultanova v Tripolitani in Benghaziju. Objava anekdoteskega dekreta ne ovira Italije, da se pogaja na drugi podlagi. Položaj Turkov v Benghaziju se od dne do dne boljša. Italija bo imela leta in leta dosti dela, če si hoče svoje stališče zasigurati.

Štajersko.

Gornjegrajski okrajni zastop za delaznoznost štajerskega deželnega zbora. Iz Mozirja nam poročajo: Gornjegrajski okrajni zastop je v svoji glavni skupščini dne 27. decembra sklenil z veliko večino glasov sledečo resolucijo: »Vsi štajerski deželni poslanci se pozivljajo, naj omogočijo delaznoznost deželnega zbora, da ne bode imel gornjegrajski okraj še vnaprej velike gnotne škode vsled izostalih deželnih podpor.« Dostoj je namreč izgnil gornjegrajski okrajni zastop vsled izostalih deželnih podpor prilično sedem tisoč kron. Ta resolucija pomenja sijajno nezaupnico deželnima poslancema dr. Benkoviču in Terglavu. Pa tudi nosljajočemu politikonu Karlu bo zvenela nekaj časa v ušesih. Tako je ljudstvo »za« — obstrukcijo, ljuba »Straža«.

Iz Mozirja nam poročajo: V Koprivnici je vlada razveljavila občinske volitve v vseh treh razredih. V občini se bje vedno boj med takozvano zadrečko in savinsko stranko. Za slednjo se tišijo gotovi klerikalni hujšaki. Za narodno-napredno stvar bi bilo najbolje doseči med obema skupinama pameten kompromis.

Iz Studenice nam poročajo: V zapana naše občine je izvoljen vr narodnjak Anton Turin. po domače Statinšek. Ker je naročnik »Narod-

nega lista« in somišljenik Narodne stranke, so delali nekateri proti njegovi izvolitvi, a ni nič pomagalo. Zmagala je večina. Čestitamo!

Iz Vranskega. (Nemestna šala.) Pretekli teden sta se vozila iz St. Jurja ob Tab. na Vransko z voznikom Krašovicem dva učitelja. Ko jima je okoli pol 10. ure sivečer šel voznik v gostilniško sobo pri Košenini pravit, da je napredno, je odsojnost voznikovo porabil nek »šaljivec« in odpeljal konja s vozom vred v kamnolom za trgov. Tam je koleselj obrnil, konja odel in odšel. Konja so našli šele drugo jutro vsega premrzjenega v kamnolomu. Orožniki se prav živahno zanimajo za tega »šaljivca«.

Iz Bizeljskega. Na Treh Kraljev popoldne se je vršil v Zupelevih pri Miški Janežiču shod Narodne stranke. Udeležba je bila prav dobra, videli smo na shodu najuglednejše kmete iz Kapel in Bizeljskega. Predsedoval je vrl naprednjak, posestnik Jože Premelč. Prvi je dobil besedo dr. Ljudevit Stiker iz Brežic, ki je spomnil zborovalce na shod v ravno isti gostilni pred 2 letoma. Takrat se je po pravici podarjalo, da je potreben oster in dosleden boj proti krivičnemu postopanju nemškonaacionalne večine v štajerskem deželnem zboru. Naprednjaki so se takrat klerikalcem v tem boju pridružili z odločno izjavo, da se hočejo z njimi skupno bojevati tako dolgo, dokler gre za skupne narodne in gospodarske koristi spodnještaj. Slovencev. Prepričali pa smo se žali-bože kmalu, da so klerikalcem strankarske zahteve in želje več ko naše skupne potrebe in smo zato tudi sodelovanje pri obstrukciji odklonili. Urednik Lešničar je na to v daljšem govoru utemeljeval znani sklep izvrševalnega odbora Narodne stranke, ki se je izrekel proti obstrukciji. Pridružili se izvajanjem dr. Stikerja je poudarjal govornik, da bi bilo nadaljevanje obstrukcije, ki se je spremenila v čisto vsakdanjo in grdo strankarsko kravjo kupčijo klerikalcev, v sedanjih razmerah spodnještajskim Slovincem zlasti v gospodarskem oziru skrajno škodljivo. Mnogo je nujnih gospodarskih zadev, ki čakajo rešitve in ki bodo vsaj deloma omilile splošno gospodarsko krizo na Sp. Štajerskem. Letine zadnjih let so bile take, da nam je treba sedaj pred vsem kruha, potem šele visoke politike in gonje za ideali, čijih izpolnitev leži v daljni bodočnosti. Deželni odbor štajerski je že pred 3 leti na podlagi sklepa prejšnjega dež. zbora l. 1905 izdelal cestni program za bodočih 10 let, za katerega je proračunanih 3.359.730 kron deželnih subvencij. Na spodnještajerske okraje odpade deželnih subvencij 1.290.000 K — vsota torej, ki popolnoma odgovarja našim zahtevam in naši davčni sili. Na brežiški okraj odpade gotovo čedna vsota 103.500 K, na kozjanski pa celo 235.000 K. Za brežiški okraj je določena gradnja okr. ceste iz Pišec po Dramelski dolini v Staro vas, dalje korektura okr. cest 2. razr. iz Dohove v Kapele, vzdignjenje okr. ceste 1. razr. Brežice - Rigonci nad vodo za slučaj povodnji, preloženje artiškega brega in gradnja okr. ceste 2. razr. od Stare vasi pri Vidnu na Zdole. Vse te ceste so izpolnitve starih želj prebivalstva v brežiškem okraju in dež. posl. dr. Jančovič bi si pridobil za okraj neko zaslugo že s tem, da bi ne bil deželnega odbora pri njegovem delu motil. (Pritrjevanje.) Na to se je govornik baval z zvišanjem oskrbnine v bolnišnicah,

kar je vsaj posredna posledica klerikalne obstrukcije. Namesto, da bi se oskrbnina vsaj v 3. razredu popolnoma odpravila ali vsaj snižala, se je celo zvišala in klerikalci še danes niso rekli niti ene besedice proti temu zvišanju. Menda zato, ker je v deželnem odboru njihov pristajal Robič poročevalec o bolnišnicah. Vse kaže, da bomo morali odpranje občin in revščev po bolnišnicah šteti prav posebno klerikalni stranki na rovaš. (Pritrjevanje.) Kako se klerikalci trudijo oškodovati naše kmetijstvo, kaže tudi bresvestno in lahko-mišljeno hujškanje klerikalnih časopisov proti štajerski kmetijski družbi, edini pravi stanovski kmetijski organizaciji na Štajerskem. Komaj smo dobili pri njej seveda ne po zaslugi klerikalcev slov. tajnika, vzorno pridnega delavca, že hujšajo klerikalci proti njemu, ker se briga na Sp. Štajerju le za svoje strokovno delo, ne pa za politično agitacijo. Klerikalci bi imeli raje na njegovem mestu kakega analfabeta, da bi bil v zasmeš Nemcem in vsakemu pametnemu človeku, ne pa Slovencem v korist. Na to se je govornik baval še z vprašanjem depekoracije — katere na Sp. Štajerskem specijelno — ni. Štetje goveje živine na Sp. Štajerskem je pokazalo, da je nazadovalo število goveje živine le za — 129 glav, torej pravo malenkost, dočim znaša primanjkljaj nemškega Štajerja nad 30 tisoč glav. Vzroki mesne draginje tiče torej drugod. Lepo uspevajočo živinorejo je treba na Sp. Štajerskem še bolj podpirati — in tudi tu ima štaj. kmetijska družba važno in merodajno besedo. Omenjajoč še sedanje stanje železnične zadeve in sotselske regulacije, je sklenil govornik svoja izvajanja s pozivom, da naj zborovalci izrečejo nepristranski svojo sodbo glede postopanja izvršev. odbora Narodne stranke proti obstrukciji. Razvila se je nenavadno živahna debata, v katero so posegli ponovno več posestnik Jos. Janežič, pos. Pšeničnik, nadučitelj Pečnik in Skalo vnik, Jos. Premelč, dr. Stiker in dr. Govorniki so pred vsem obsojali hujškarjo klerikalcev proti kmetijski družbi, odobraval potrebo gospodarskega dela v deželnem zboru in vzpodbujali ljudstvo, da ostane svojim n. prednim načelom zvesto. Dr. Stikerja se je pooblastilo, da naj v okr. pomožnem odboru zlasti zastopa željo in potrebo prebivalstva po ceni koruzi. To lepo in stvarno zborovanje je napravilo vseskozi lep vtisk in bo rodilo dobre sadove. Na predlog dr. Stikerja je bila (v »Slov. Nar.« že javljena) resolucija soglasno sprejeta.

Iz Celja. O shodih dež. posl. dr. V. Kukovca se nam še poroča: V St. Jurju ob J. z. se je vršilo zborovanje ob prav lepi udeležbi pri Adamu Kinculu. Predsedoval je veleposestnik Blaž Urlep. Dr. Kukovec je utemeljeval stališče Narodne stranke in zborovalci so soglasno izrekli željo, da se naj slovensko klerikalni poslanci vrnejo k mirnemu delu v štajerskem dež. zboru. Slišalo se je zlasti mnogo pritožb proti slabim okrajnim cestam, na kar je dr. Kukovec pojasnil, da ima celjski okrajni zastop vsled izostalih deželnih podpor že nad 30 tisoč kron primanjkljaja pri cestah. Ker vožnjak znanim razmeram v okr. zastopu ni upati, da bi mogel ta sredstva okraj nadomestiti iz svojega, deželni zbor pa vsled klerikalne obstrukcije ne deluje, se bodo morali kmetje zadovoljiti z zanemarjenimi cestami. (Veliko ogorčenje.) To pride od vo-

litve klerikalcev za deželne poslance. V debato so posegli še gg. Drogenik, Čulek, dr. Karlovšek in Uršič. — Na Vranskem se je vršil shod pri Brinoven ob velikanski udeležbi trištev in okoličancev. Predsedoval je vpkokojeni nadučitelj Maglič. Zborovalci so zelo pazljivo sledili izvajanjem dr. Kukovca in soglasno odobrili predlagano zaupnico in resolucijo. Klerikalci hočejo s svojo vratolomno deželnozbornsko politiko svet prepričati, da na Sp. Štajerskem ni več pametnih in samostojno mislečih ljudi, pa se motijo!

Iz Središča nam poročajo: Shod pri Sv. Bolfanku je bil sijajno obličen, četudi je župnik že pol ure poprej »stisnil« mašo, da bi ne bilo na shodu pri Galiču prevelike udeležbe. Predsedoval je veleposestnik Tomažič z Vitanj, ki je po prisrčnem pozdravu zborovalcev dal besedo uredniku »Narodnega lista« Spindlerju. Ta je dokazal nedoslednost klerikalne obstrukcije na podlagi klerikalnih listov samih in potem našteval gospodarske škode, ki jih že vsled obstrukcije imamo in ki še bodo večje, ako ne bo v deželnem zboru mirnega dela. Omenjal je osobito izostale subvencije za gradnjo cest, vinogradniške podpore, zvišanje oskrbnine v bolnišnicah in dr. V živahno debato so posegli gg. Tomažič, Ciril Zabavnik, ki je povedal, da je bil deželni odbor prisiljen ustaviti subvencije za stavbo novih vzornih hlevov, Franc Zabavnik glede ogledovanja živine in potrebe živinodravstva v Središču. Resolucija je bila sprejeta soglasno, izrazila se je pa tudi v obliki resoluciji želja po živinodravniku ali vsaj živinodravskem veščaku v Središču. Dežela bi naj tudi skrbela za to, da bi se ne nastavljal na kmetih za živinske ogledaljudje. ki o tej stvari nič ne razumejo. Izreko se je še posebej zaupanje izvršev. odboru Narodne stranke in njegovemu predsedniku dr. Kukovcu.

Koroško.

Koroški deželni zbor je sklican na dan 11. t. m.

Osepnice. V Zgornji Beli so se pojavile med šolskimi otroci osepnice. Šolo so za 14 dni zaprli.

Mradi vlomilec. Na Silvestrov večer so vlomili neznanj tatovi v stanovanje gostilničarja in mesarja Pšeničnika v Sp. Dravogradu. Odnesli so nekaj obleke, jedil in 400 K denarja. Preiskava je dognala, da je izvršil vlom komaj 15letni vavene Franc Škrbe v družbi nekaterih sovratnikov. Škrbuba so aretirali.

Podražanje mleka. Zveza celovških mlekarn je brez napovedi popolnoma samovoljno podražila mleko od 26 na 28 vin. liter. Pri računih za december, ki jih je poslala mlekarna strankam po novem letu, je to podražanje že vpoštevano.

Primorsko.

Goriški deželni zbor. Kakor smo že poročali v brzojavkah, je vlada pod pritiskom in grožnjami dr. Šusteršiča, ki je prevzel vodstvo slovenske klerikalne in laške liberalne stranke na Goriškem, ki tvorita večino v deželnem zboru, sklicala deželni zbor na jutranji dan. To sklicanje postane za Goriško lahko usodopolno in ne more ostati brez posledic. V l. 1910 je namreč vsled nečuvenga postopanja deželnozbornske večine predlagal vladni namestnik princ Hohenlohe, na naj se razpusti goriški

dež. zbor in razpišejo nove deželnozbornske volitve. Vlada je res takrat deželni zbor odgodila z namenom, da bo poskušala doseči pravno med večino in manjšino. Toda večina se ni hotela niti pogajati. S' daj pa je vlada naenkrat po preteku 15 mesecev, ne da bi le poskusila doseči kak modus vivendi med strankami, sklicala deželni zbor. Toda še nekaj je vlada prezrla pri tem sklicanju. Deželni zbor ni namreč niti polnoštevilčen. Gabršček mandat je ugasnil, kot objavlja Gabršček sam v »Soči«, pred 15 meseci potom nasilstva. Poslanec Gasser pa je odložil svoj mandat pred enim letom. Vlada pa ni razpisala dopolnilnih volitev in ni snirala razmer marveč je sklicala goriški deželni zbor še pod veliko slabejšimi avsvicijami, v veliko slabših odnosajih, kot ga je pred 15 meseci odgodila.

Iz Tolmina. Že več časa sem dobiva pripravljalni odbor za ustanovitev samostojne bolniške blagajne v Tolminu od vseh strani pismena vprašanja, kdaj bode začela poslovati samostojna bolniška blagajna. Vsem dotičnim delodajalcem in delojemalcem bodi sledeči odgovor: Podpisani pripravljalni odbor je vložil pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu prošnjo že 27. decembra l. 1910 tedaj bo 14. t. m. preteklo eno leto, odkar leži prošnja pri c. kr. namestništvu v Trstu. Meseca septembra se je pridružil skupni prošnji še kanalski sodni okraj in vložila se je prve dni septembra pretekelega leta zopet prošnja za ustanovitev samostojne bolniške blagajne za vseh pet sodnih okrajev. Čeprav se je pripravljalni odbor pismeno obrnil potem c. kr. okraj. glavarstva do c. kr. namestništva in čeprav so bili nekateri gospodje poslanci pri c. kr. namestništvu, vendar ni do danes še nobene rešitve, akoravno so imele slavne c. kr. oblasti eno leto časa za razne informacije. Iz tega se vidi, da nam c. kr. oblasti niso naklonjene, ker tako važno zadevo zavlačujejo toliko časa, akoravno je v državni postavi z dne 30. marca l. 1888 § 12. jasno rečeno: Praviloma je ustanoviti za vsak sodni okraj po eno bolniško blagajno v kraju, kjer ima okrajno sodišče svoj sedež. Ali politično deželno oblastvo ima vendar pravico, z ozirom na posebne razmere posameznih okrajev tem blagajnam okoliš drugače ustanoviti ter zlasti zaukazati, da se za več sodnih okrajev ene in iste dežele samo ena bolniška blagajna ali na za en sodni okraj več bolniških blagajni ustanovi. Kljub temu, da nam po državnem zakonu pritiče samostojna bolniška blagajna, vendar c. kr. oblastnija tako zavlačujejo tako opravičeno prošnjo. Pripravljalni odbor ne more ničesar več ukreniti v tej zadevi, nego obrača se tem potom do gospodov deželnih in državnih poslancev, da se z vso vmeno zavzamejo za to zadevo. Toliko v znanje vsem tistim, ki so se pismeno obrnili za pojasnilo do pripravljalnega odbora. Pripravljalni odbor za ustanovitev samostojne bolniške blagajne v Tolminu. — Načelnik odbora Peter Laharnar.

Banca ponolare. Kasakiško sodišče je ugodilo ničnostni pritožbi zagovornikov Lenasita in dr. Luzzata proti obsodbi goriškega porotnega sodišča in je odredilo novo razpravo pred tržaškim deželnim sodiščem. V dotični ničnostni pritožbi sta obsojenca tudi navedla, da so izrekli goriški porotniki svoj krivdorek pod pritiskom javnega mnenja in ker so se bali občinstva, ki je bilo baje v silnih množicah zbrano okolo insti-

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljin.)
(Dalje.)

»O - o - o, me veseli, silno me veseli!« dejal je Mrkač in stiskal Sedmičovo desnico s toliko, od potu močro rko, »pozdravljeni, Bog vas sprejmi, živio, živio!«

Sedmič se je pri tem pozdravu spomnil na nekega prijatelja, ki je pri vsakem srečanju imel celo govo pozdravov v ustih in jih tudi vselej vse izbruhal kakor: »O, živio, dobro jutro, servus, na zdravje, oziroma recimo, Bog živi, na zdar, dober dan, pozdravljeni!«

Sicer je pa prišleca Mrkača opazoval Sedmič takoj z velikim zanimanjem. Okoli ust so se mu vlekle poteze tako vseprek, da so mu na pravljale nenavadno kremžo, da je bil res videti, kot je dejal Znoj, kakor bi bil oklan. Bobneči glas njegov je prihajal kot iz praznega soda, s težko zlato verigo oklenjenih trehuh se mu je pa zibal, kot bi bil na pereh. Pot je lil z njega kar v curkih in ko je gospodični Justini podal roko, padel je tak curek v Borčev kozarec, česar pa Borec ni opazil, sicer bi ne bil, vsaj tako bi bilo soditi, kmalu nate z največjo poželjivostjo izpraznil ga do dna.

Mrkač se je vsedel poleg Justine in si takoj jel tešiti lakoto in gopiti žejo.

»Ali se vam kaj zelo smilim, gospodična, ker toliko trpim?« rekel je deklici žalostno in ljubeznivo gledal v njen obraz proti očem.

»Saj je bilo nam tudi vroče!« odvrnila je malodane nejevoljno Justina, »očeta pogledjte, še zdaj ima muha'nik v roki.«

»Ki si muhe otepava!« dejal je Mrkač. »Pa da vam povem, kako sem s' m prišel!«

»Kako?« vprašali so vsi trije Borčevi.

»Bil sem pri vas doma, kjer so mi povedali, da ste se odpeljali v Sotesko in hajdi za vami. Mislim sem, da vas bom morda še dohitel, ker imam take imenitne konje.«

Mrkač si je privoščil približno toliko, kot oni štirje preje vsi skupaj. Zraven se je pa potil brez prenehanja, da je vidno tekle z njega.

»Pa častito razpoloženje sicer?« vpraša je Borec, ko je Mrkač opravil glavni del svojega podkrepiljenja.

»Jzvrstno! Kupčija gre krásno, da komaj vse opravim. Ta teden sem kupil velikanski boršt za petnajstisoč goldinarjev. Plačal sem ga seveda takoj. Kaj pa je meni za tiste peske! Zdaž imam na ponudbo zopet lepo posestvo za dvajsettisoč. Najbrž ga kupim, ker prodajalec potrebuje denarja, čeprav mi je precej odročno in dasi imam sveta že desetkrat preveč.«

»Kako pa vino kaže kaj letosti vprašal je Borec.

»Kot vode ga bo!« odvrne Mrkač. »Toda, kakor sem čul, je neka nova trtna bolezen prišla na Dolenjsko in hoče uničiti vse upe vinogradnikov. No, meni je vseeno, ali je le to kaj vina ali ne, tudi če ga še dve leti ni. V mojih kletah so še tolike zaloge te božje kapljice, da napojim lahko vso Kranjsko deželo, kadar je najbolj žejna. Res, res!« zatrjeval je, ko se mu je zdelo, da ga neverjetno poslušajo, »takile branjeveci, kot so tam okrog Ljubljane in ki pravijo, da so vinski trgovci, tistim seveda vsaka glivica na trti sapo zapre. Nam, velikim trgovcem, pa nič ne de, če se posuše vse vinske trte.«

»Če te tisti trgovci slišijo, prijatelj!« opomnil je Borec drakljivo.

»Na tako beračijo se še ne ozrem ne!« dejal je prevzetno Mrkač, »kaj bodo revčki, ki ga po vedrih prodajajo!«

»Nove konje imaš, se mi zdi!« pravi Borec boječ se, da bi Mrkač začel preveč delati razloček med seboj in vinskimi trgovci okrog Ljubljane.

»Takih kapitalnih konj ti še nikoli videl nisi, kaj šele imeti!« bahal je spet Mrkač. »Tisoč goldinarjev staneta, tisoč svetlih goldinarjev!« Ali ti je tudi žival! Kot ikra je, kot sapa gre! Kadar bom imel kaj časa, pa se popeljem kam z njima. Že danes sem pravzaprav mislil na to, pa ste mi z doma ušli!«

Pogovor se je sukal nato o raznih domačih stvarih kakor tudi o

Sedmiču, njegovemu očetu in njegovi bodočnosti. Mrkač se je sicer zanimal za vse, pri tem pa vedno poudarjal svojo premožnost in bogastvo, da bi se tem bolj uvidela razlika med njim in drugimi ljudmi.

»Da, mi premoremo kaj!« rekel je, ko mu je že par kozarcev poživilo bahatost, »zato bo pa moja žena lahko ležala na samih tisočakah, če se ji bo zljubilo napraviti si to kratkočasje.«

In pritisnil se je z roko z izredno velikimi umazanimi nohti k Justinini levici, pogledal deklici od spodaj gori v oči in dejal, da je slišala le ona:

»Ali ne bo to lepo, gospodična?« Silno jo je bilo sram, vendar je odgovorila:

»Ne vem!«

»O ti neumnica ti!« rekel je med seboj ter polnil kozarce vsem okrog.

Enoličnost, ki je splošno vladala nad vsem vrtem in vsemi gosti, je prekinil zdaj možki nenavadne zunanosti, ki se je pojavila v tremi skupaj svezanimi psi med večnimi vrati, ki so vodila na vrt. Bil je precej dolg, ne suh, ne debel, zaraščenege obraza in velikih brk. Na glavi je nosil ogoljen širokokrajzen klobuk, čez hrbet so mu pa visele istotako ogoljene citra. Njegova obleka je spreminjala barve in se ni prav natančno dalo dognati, kakšna je bila vrnotno. Tudi bi ne bilo prisoči, da je bilo oblečilo umerjeno sedanjemu

lastniku. Kljub tej sumljivosti se je vendar možakar nosil ponosno pokonci, skozi napol škrbaste zobe mu je pa šinila vsak čas na pol robata na pol šaljiva beseda.

Bil je to po celem okraju znani pasij mešetar Rupert Matizar, ki je oblezel vse gostilne in sploh vse kraje, kjer je upal, da napravi kako kupčijo s svojimi psi, zlasti pa, da se je kaj božje kapljice na tuj račun izlilo v njegovo suho, žejno grlo.

Tudi danes je prišel k Anžinu z istim namenom.

»Klanjam se slavni gospodi!« vpil je z vežnega praga tako glasno, da se je takoj vse obrnilo tja. »Klanjam se, krivim se, lomim se vsevprek, častiti navzoči, cenjene gospe in dične gospičce ter velečenjeni gospodje, moj poklon, moj udani pozdrav, moje najiskrenejše čestitke k današnji veseli zabavi vaši! Na zdar!«

Tako je Matizar pozdravljaj vselej, kadar je stopil v gostilno, polno gostov.

»Že spet siten berač!« vihala je pri bližnji mizi nos staričasta ženska, ki se je oblačila po meščansko, a bi ji bolj pristojal robec, ker slavnika niti pripeti ni anala. Človek ni nikjer prost te nadleže!«

Matizar je čul njene besede in je hitro odšel s svojimi spremljevalci na nasprotno stran vrta. Usiljij ni hotel biti.

(Dalje prihodaš.)

ne palače in čakalo razsodbe. Goriški porotniki proti temu odločno protestirajo in bodo vložili tožadveni ugovor. Kdaj se vrši nova razprava, še ni znano.

Tatovi v grobnici. V noči od 6. na 7. januarja so vdrli neznaní tatovi na pokopališču Sv. Ane v Trstu v grobnico rodbine viteza Tonella. Iz grobnice so vrgli krsto l. 1876 umrlega Tonellija in krsto njegove žene in nekega sorodnika. Krste so nasilno odprli, toda zaman so iskali domnevanih zakladov. Pustili so krste odprte in razbite in so pobegnili. Krste so drugi dan popravili in jih zazidali zopet v grobnico.

Revolt članov bolniške blagajne v Miljah. V ambulatoriju okrajne bolniške blagajne v Miljah je črtal povodom zdravniške preiskave dr. Karabab 6 mladeničev iz liste bolnikov, ki so dobivali bolniške prispevke. Vsled tega so začeli bolniki razsajati in so odločno zahtevali, da se jim dovolijo nadaljni prispevki. Ker je zdravnik vstrajal pri svoji naredbi, so začeli razbijati stole in oparvo. Eden izmed njih je pograbil velike škarje in skočil nad zdravnika. V zadnjem trenutku je prestopel udarec kontrolor Brandolin s stolom. Med tem je prišla policija, ki je odvedla napadalce v zapor.

Prepovedan shod laških dijakov. Laški dijaki so sklicali v Kastav protestni shod zaradi nameravane preložitve hrvaškega učiteljskega in Kastav v Pulj ali Pazin. Okrajno glavarstvo je ta protestni shod prepovedalo.

Velika tatvina. Soprog nekega notarja iz Ogrske, ki stanuje v neki vili v Opatiji, je bilo vkradeno 800 kron denarja in za več kot za 2000 kron zlatnine in srebrnine. — Včeraj pa so aretirali na Reki nekega mladega moža, ko je prodajal za sumljivo nizke cene dragocenosti, katere so spoznali za one, ki so bile ukradene notarjevi soprogi. Tatu nihče ne pozna in tudi sam noče povedati, kdo da je.

Jezikovni spor pri naboru. Pri naboru v Splitu je zahteval član naborne komisije vladni svet dr. de Scilva, da se mora pisati naborni zapisnik v nemškem jeziku. Temu se je odločno zoprtstavil zastopnik občine dr. Trumbić, ki je zahteval, da se mora pisati zapisnik v hrvaškem jeziku. Skliceval se je na nove jezikovne navedbe za Dalmacijo, ki so postale 1. januarja pravomočne. Toda dr. de Scilva je vstrajal pri svojem zahtevku, češ, da te nove navedbe niso merodajne za vojaške zadeve. Nato pa je dr. Trumbić izjavil, da občina ne pošlje zastopnika k naborni komisiji, dokler se ne ugodijo njeni zahtevi. Nabor se je prekinil in celo zadevo so izročili v končno rešitev namestništvu v Zadru.

Dnevne vesti.

Novi deželni glavar. Klerikalno glasilo pozdravlja še vedno neizvršeno imenovanje dr. Šusteršiča za kranjskega deželnega glavarja s člankom, v katerem zatrjuje, da se ni in se ne bo s tem imenovanjem nič izpremenilo, da ostane on, dr. Šusteršič, tisti, kateri je bil in v naši domaći in v dunajski politiki ostane tudi vse, kakor je bilo. Beseda ni konj. Teh klerikalnih zagotavljanj ni treba jemati preveč resno. Zapisane so, da bi klerikalci z njimi premotili svoje lastne ljudi. Osebo se dr. Šusteršič najbrže ne bo spremenil, že ker človeku take starosti ni mogoče obleči novo kožo, in smer domače politike klerikalne stranke se tudi nič ne spremeni, čeprav bodo morali klerikalci to in ono opustiti, kar so nameravali. Kar se tiče dunajske politike, je pa brez dvoma, da bodo klerikalci postali vladi sedaj prijaznejši in da torej v dunajski politiki ne bo ostalo vse pri starem. Toda ljudje ne smejo vedeti, da je imenovanje dr. Šusteršiča za kranjskega deželnega glavarja plačilo za to, da klerikalci ne bodo vladi delali težav in zaradi tega spušča »Slovenec« take deklaracije v svet!

Šusteršič in Povše. S popolno zanesljivostjo lahko povemo, da je vlada nameravala imenovati posl. Povšeta za deželnega glavarja. Vlada ga je hotela, naprednjaki in Nemci so bili z njim zadovoljni, a klerikalci so imenovanje preprečili. Klerikalci niso hoteli imeti Povšeta za deželnega glavarja, dasi kot mnogoleten deželni odbornik natančno pozna deželno upravo. To je gotovo jako zanimivo. Iz začetka se je domnevalo, da so klerikalci proti Povšetu zato, ker jim ni dovolj oster in brezobziren. Navidezno so namreč kandidirali Jarca in Lampeta. A teh kandidatov klerikalci sami niso mislili resno. Postavili so nalašč dva tako nemogoča kandidata, kakor sta Lampeta in Jarc, da bi laglje obveljal dr. Šusteršič. Povše ni smel postati deželni glavar, ker je Šusteršič hotel to mesto zavzeti. Čudimo se le, da v takih razmerah Povše sploh še vstraja pri klerikalcih. To je pa šuklje že

drugače ponosen mož: rajši je vrgel klerikalcem vse skupaj pred noge, kakor da bi bil dal s seboj pometati.

Klerikalne spletarije s obrtno zbornico. Trgovska in obrtna zbornica je velevažna institucija, zato delajo klerikalci z vsemi silami na to, da bi se je polastili. Klerikalci niso bili nikdar izbirani v sredstvih, zato se tudi pri teh volitvah v trgovsko in obrtno zbornico poslužujejo pomočkov, ki se lahko prav uspešno kosajo s sleparijami, ki sta jih pri zadnjih volitvah s tolikim uspehom izvedla Kregar in Štefe. Tako se večerajšnji »Slovenec« laže, da je dr. Novak razposlal brzojavke te le vsebine: »Poslajte takoj ekspresno pripravljeno. Dr. Novak.« — Pooblaščen smo izjaviti, da ni dr. Novak odposlal nobene brzojavke niti te, niti drugačne vsebine. Brzojavko so si poštenjaki a la Kregar in Štefe enostavno izmislili ter jo objavili v svrhu, da bi ž njo eventualno spravili v zmoto napredne zaupnike in napravili zmešnjavo v naprednih vrstah. Zato pozor, napredni somišljeniki in zaupniki! Ne zaupajte nobeni klerikalni vesti, naj bo te ali one vsebine, ravnanje se strogo po navodilih, ki vam jih je dal v svojem pismu dr. Novak in verujte samo vestem, ki jih boste čitali v naprednih listih! Ako želi kdo izmed somišljenikov kakega pojasnila ali kakšnega pouka, naj se pismeno, ustno ali brzojavno obrne na odvetniško pisarno dr. Frana Novaka v Ljubljani.

«Nepopisno sleparstvo.» Pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico so klerikalci uganjali velikanska sleparstva in sta Kregar in Štefe zaradi teh sleparstev še danes v kazenski preiskavi. Tudi za letošnje volitve so se začeli klerikalci pripravljati s sleparijami. Poslali so duhovnikom navodilo, kako naj si od volilcev prislepajo pooblastila, da bodo že na pošti prejeli glasovnice. Narodno-napredna stranka pa je poslala volilcem navodilo za agitacijsko delo ter jim polagala na srce, naj nihče ne stori nič nedovoljenega in nič nepoštenega. »Slovenec« je sam priobčil to navodilo narodno-napredne stranke. Iz tega se spozna zopet enkrat bistveni razloček med narodno-napredno in med klerikalno stranko. Naprednjaki so začeli boj s parolo: nič nedovoljenega in nič nepoštenega, klerikalci pa so začeli boj z navodilom za goljufijo. Klerikalci pač brez goljufije nikjer ne morejo izhajati. Ker narodno-napredni stranki absolutno ničesar ne morejo očitati, pa lažejo prav po jezuitsko. Zdaj sleparijo javnost z lažjo, da dobivajo njihovi zaupniki brzojavke: »Poslajte takoj ekspresno pripravljeno. Dr. Novak.« — Kako neumna je ta klerikalna sleparija, se spozna iz tega, da glasovnice za volitev v trgovsko in obrtno zbornico sploh še niso razposlane! Ti klerikalci so pač nepoboljšljivi sleparji.

Klerikalci proti kandidatu gostilničarjev. Klerikalci se pehajo na vso moč, da bi dobili trgovsko in obrtno zbornico za Kranjsko v roke in z njo seveda tudi njen denar. Zagnali so se zaradi tega tudi v boj proti kandidaturi gosp. Lavoslava Bučarja v Kostanjevici, o kateri kandidaturi je poročal »Gostilničarski Vestnik«. Res, velika je predzmet klerikalcev. Zdaj hočejo že gostilničarjem diktirati, kdo sme biti njihov kandidat. Kandidaturo gosp. Lavoslava Bučarja je postavila Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem. Ta deželna zveza, ki gotovo najbolje pozna želje in potrebe gostilničarjev, je sklenila kandidirati gosp. Bučarja in je to naznanila vsem gostilničarskim zadrugam z dopisom z dne 20. decembra. V tem dopisu na vse Zadruge je med drugim rečeno: »Podpisani Zvezi se je posrečilo, da je med kandidati obrtne kategorije tudi ugleden član gostilničarskega obrta in oficijelni zastopnik Deželne zveze gostilničarjev na Kranjskem, gosp. Lavoslav Bučar, načelnik zadruge gostilničarjev v Kostanjevici, o katerem je Zveza prepričana, da bo de v trgovski in obrtni zbornici s priznano sposobnostjo v polni meri zastopal poleg gostilničarske obrti tudi mesarsko obrt...« Gosp. Bučar je torej resnični in oficijelni kandidat deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem in kot takega ga je vodstvo narodno-napredne stranke seveda z veseljem postavila na svojo listo, ker pozna njegovo deloljubnost in njegove zmoglosti in ve, da dobe z njim gostilničarji in mesarji vestnega, vnetega in sposobnega zastopnika, narodno-napredna stranka pa zvestega pristaša v trgovski in obrtniški zbornici. Gostilničarji in mesarji — glasujte kakor en mož za kandidata deželne zveze gostilničarskih zadrug!

Mojstra v sleparijah pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. Kregar in Štefe ne moreta živeti brez sleparij. Sedaj zopet pripovedujeta svojim bacikom »bravcem« »Slovenec« gorostasno laž, da ima »birt pri Roži« kar tri gostilniške koncesije,

dočim je istina, da je mož po neljubih premisah — v svojo škodo — kupil hišo, v kateri je gostilna že nad 100 let. Njegova žena je pa oddala v svoji hiši — zidani za gostilno, ker se je obenem zgradila tudi ledenica — neki gostilničarki, ki pa ima glasom pogodbe pravico, si nabavljati vino, kjer se ji zljubi.

Hrvaški list o politiki slovenskih klerikalcev v delegacijah. Dubrovniška »Crvena Hrvatska« priobčuje o politiki slovenskih klerikalcev v parlamentu in v delegacijah uvodnik, v katerem piše med drugim: »Pri razpravi o proračunskem provizoriju se je slovenski delegat dr. Korošec vpisal kot prvi govornik proti proračunu. A ko je prišel do besede, se je izrekel za proračun. Slišno komedijo so slovenski klerikalci vprizorili tudi v državnem zboru. In kaj je vse govoril ta slovenski delegat! Začel je govoriti o zvezi avstro-ogrske monarhije z Italijo. Toda dočim slovenski klerikalci doma neprestano kriče in rujejo proti Italiji, se je dr. Korošec pred forum Evrope ali bolje rečeno pred najvišjimi faktori izjavil za zvezo — z Italijo. Dr. Korošec je odkrito rekel: Mi Slovenci smo odkritosrčni pristaši zveze z Italijo in iskreno želimo, da ostane ta zveza še nadalje v veljavi. Na to je jel govoriti o nezanesljivosti Italije. In ta predstavitelj slovenskega naroda v delegacijah, predstavitelj tistega naroda, ki so ga Nemci enostavno izsesali in ki mu še ono malo, kar mu je še preostalo, neprestano izsesavajo, predstavnik tega naroda ni našel besede, da bi se v delegacijah potožil na nemško nasilje, marveč nasprotno: Njegov govor je bil, kakor da bi bil naroden iz nemškega »rajha«. Branil je namreč Nemčijo pred Italijo. Omenil je diplomatske zapletaje, v katerih ni Italija pomagala Nemčiji, marveč se priključila zapadnim velesilam, to je Francoski. Rekli smo, da je bil Korošec govor tak, kakor da bi bil naroden iz nemškega »rajha«. Mi smo prepričani, ako se tudi tako zdi, da ta govor ni bil naroden. Ne, ne, ta govor ni bil naroden; ta govor je plod servilnosti, plod klečeplazništva pred mogočnimi faktori. Ta govor je odmev ponižnega roba, ki živi od milosti svojega gospodarja. Boječ se gospodarjevega biča, se samo trudi, kako bi se priljnil svojemu gospodarju, da bi njegov bič ne bil preveč težak. Zato je po slavošpevu trozvezi ali bolje rečeno materi Germaniji prišel na vrsto še večji slavošpev takozvani vojni stranki. Nas tako postopanje našega slovenskega brata ljuto boli. Toda na koncu koncev Slovenci so gospodarji, da store kar hočejo. Ali na kar imamo ne samo pravico, marveč tudi najsvetejšo dolžnost, to je, da dvignemo svoj glas proti temu, da se more kaj takega izjavljati tudi v našem imenu...«

Nemci se ne razumejo med sabo! V dunajski »Neue Freie Presse« čitamo to-le brzojavko: »Gradec, 5. januarja. Danes se je tu vršila končna razprava proti jetniškemu pazniku Rudolfu Rathu, ki je dal zloglasnemu bančnemu sleparju Samuelu Ljudevitu Schwarzu uteči iz preiskovalnega zapora pri tukajšnjem deželnem sodišču in ki je potem sam pobegnil z njim. Rath je danes izpovedal, da je s Schwarzem, ki mu je obljubil 10.000 K, pobegnil v Berlin. Tam ga je Schwarz zapustil, nakar se je Rath javil policiji. Redarji, ki ga je aretoval, je povedal, s katerim vlakom se hoče Schwarz odpeljati. Toda redar ni razumel Rathovega avstrijskega dijalakta ter je valed tega aretovanca odpeljal na policijski komisariat. Tudi na komisariatu je zahtevala sestava protokola radi jezikovnih težkoč razmerno mnogo časa, tako, da je Schwarz lahko utekel. Schwarz se je brezdomno obrnil v Pariz, kjer se je izgubil vsak sled o njem. Rath je bil obsojen na 10 mesecev težke ječe.«

Torej Nemci v Berlinu niso razumeli Nemca iz Grada, daš so tako Berlinčani kakor Rath morali biti večji književnega nemškega jezika. Cisto gotovo je namreč, da je Rath kot jetniški paznik moral znati nemški književni jezik vsaj toliko, da je lahko sestavljal uradne raporte, takisto sigurno pa je tudi, da je vsaj policijski komisar v Berlinu bil zmožen nemškega književnega jezika v govoru in pisavi. A kljub temu se močje z enim in istim materinim nemškim jezikom niso razumeli med sabo! Sicer pa vemo sličen, še kurioznejši slučaj. Pred leti sta v Stuttgartu hotela skleniti med sabo kupčijo Virtemberžan in Gornjeavstrijec. Toda moža se absolutno nista mogla razumeti, ker je vsak govoril v svojem narečju. Končno je posredoval med njima kot tolmač neki znan slovenski trgovec iz Ljubljane, ki je sproti prevajal v nemški književni jezik to, kar sta Virtemberžan in Gornjeavstrijec govorila v svojem dialektu. Torej Nemci, ki imajo en književni jezik, se ne razumeje med sabo, a so toli drzni, da se rogajo

Slovanom, češ, da se ne razumejo med sabo, dasi ima vsak slovenski narod svoj poseben književni jezik. Sicer pa je znano, da se na primer Slovence in Rus, čeprav živita na tisoče kilometrov drug od drugega, med sabo bolje razumeja, kakor na primer štajerski Nemec s svojim nemškim rojakom na Pomorjanskem. V bodoče bomo nemške liste, če bodo še delali neslane dovpite o tem, da se Slovani ne razumejo med sabo, vedno spominili na zgoraj citirani slučaj Rath.

Iz finančne službe. Finančni komisar Makso Debeve dobi namesto poslova kazenskega - preiskovalnega komisarja za dohodarstvene zadeve posle inšpektorja finančne straže, katere je opravljal dosedaj finančni svetnik Makso Kostanjevec. Na mesto komisarja Debeve pride sedaj finančni komisar Emil Kandare.

Iz davčne službe. Davčni asistent Anton Maier je prestavljen od davčnega urada k davčnemu referatu v Kamniku in obratno pa asistent Iv. Cerkovnik. Dalje sta prestavljena davčna praktikanta Iv. Vidmar v Idriji v Ilirsko Bistrico in Ivan Madronič iz Brda v Kranj.

Iz državno - železniške službe. Prestavljeni so: asistent Iv. Kratký pri Sv. Luciji na Bled, uradniški aspirant Franc Smerdu pa obratno; urad. aspirant Ivan Branjek iz Kranja v Volčjo drago, asistent Stanislav Legat pa od obratnega urada v Gorici na postajo v Podnart.

Iz ljudsko - šolske službe. Suplentinja na Dovjem Gabrijela Treo je imenovana za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Bohinjski Beli. V Žužemberku je dobila dopust zaradi boleznij učiteljica Franciška Mikec, na njeno mesto pride kot suplentinja absolvirana kandidatinja Julka Prestor. Deželni šolski svet je dovolil, da se otvori na petrazredni ljudski šoli v Št. Petru pri Ljubljani tudi za peti razred paralelka.

Poroči se jutri veletržec gosp. Emerik Mayer z gđ. Lijo Samassovo, hčerko tovarnarja, komercijalnega svetnika g. Maksa Samasse.

Gospodinjski tečaj v »Mladiki«. Prvi tečaj gospodinjске šole v »Mladiki« se zaključil koncem tega meseca. Učni uspehi šole so tako izvrstni in odlični, da je lahko zavod upravičeno ponosen na to svojo šolo. In temu se končno ni čuditi, saj vodi šolo priznana strokovnjakinja gđ. Zemljanova, ki je na slovenskem jugu edina državno izprašana učiteljica te stroke. Šola je obiskovalo 14 gojenk, ki izstopijo sedaj teoretično in praktično odlično izvežbane v vseh gospodinjstvenih poslih. II. tečaj gospodinjске šole se prične 5. februarja, konča pa 30. junija. Na šoli se poučuje: praktično kuhanje in vsa gospodinjstva opravila; potem gospodinjstvo knjigovodstvo, hranoslovje, zdravoslovje, gospodinjstvo, serviranje, pranje, likanje in šivanje perila. Na željo se poučuje tudi v šivanju obleke in pri krojevanju. Vsaka gojenka se tudi lahko uči, ako hoče nemškega, laškega, francoskega, hrvaškega ali srbskega jezika. Tekom tečaja se priredi več poučnih ekskurzij, kakor v mlekarno, klavnico, Kolinsko tovarno, v različne pekarnice in slaščičarne itd. Spomladi se začne obdelovati tudi vrt za zelenjavo. Plačilni pogoji so: Za stanovanje v internatu mesečno 35 kron. V ta znesek je vračunjen vsakdanji zajutrek in hrana ob dnevih, ki so šole prosti. Ostala hrana se zaračuna po kalkulaciji, ki jo izvrše gojenke same, kar znaša približno 25 kron na mesec. Šolnina znaša mesečno 30 kron. Vsa potrebna pojasnila daje vodstvo gospodinjске šole v »Mladiki« v Ljubljani. Priglasite za II. tečaj gospodinjске šole sprejema gđ. učiteljica J. Zemljanova v Ljubljani.

Divji petelin v jastrebovih krempljih. Včeraj dopoldne je pripodil v Rudniku velik jastreb krasnega divjega petelina prav do hiš. Žival je popolnoma onemogla in jastreb je divje planil na svoj nenavaden plen. V zadnjem hipu je prihitel na pomoč nek dečko, ki je prepoznal jastreba, petelina pa lepo vzel v svojo varstvo. Vsega spehanega, toda popolnoma nepoškodovanega je prinesel v Ljubljano, kjer se je poskrbelo, da bo petelin še pel prihodnjo pomlad.

O nesreči, ki se je pripetila pred nekoliko dnevi metliški pošti na Gornjancih, poroča »Slovenec« ter kliče pošteno upravo na pomoč. Med drugim poroča tudi, da je šla neka ženska v bolnico radi tega, kar je po popolnoma neresnično, ker je bila dotična ženska že prej namenjena iti v bolnico. Da se je nesreča pripetila, ni kriv niti postiljon, niti voz, kar bi moral dotični dopisnik sam najbolje vedeti, kajti ako je po cesti sam led, je čudno, da se ne pripeti še več nesreč in v takem slučaju je še tako pazljivost brez pomena, ker en sam človek ne more vzdržati onih velikih vozov, ki se vozijo dan na dan čez Gornjance.

»Pravica mladosti«, prekrasna, senzacijska drama v dveh delih predvaja se še danes in jutri v »Elektoradiografu Ideal« pri večernih predstavah. — Drama je umetniško delo trdnice Nordisk Films Co. in je ena najboljših do sedaj pokazanih. — Izvrstna igra in krasna scenerija očara vsakega gledalca in sliči se le pohvalno govoriti o tej sliki. Kdor si je še ni ogledal, naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi le še dva večera.

Priporočljiv gost. Na Svetih Treh kraljev dan je popivalo v neki gostilni v Trnovem več tovarniških delavcev, par ključavničarjev, med katerimi je bil tudi 25letni premogarski hlapec Ivan Grden iz Rateza pri Novem mestu. Med popivanjem je natakariči zmanjkalo več svačice, katere so morali naposled veselil gostje le plačati. Ko so odšli, je natakariča takoj pogrešila nabiralnik za »Narodni sklad«, v katerem je bilo že precej nabranega denarja. Po ovadbi je policija Ivana Grdena aretirala in našla pri njem v stanovanju poleg razbitega nabiralnika mnogo ovratnic, manšet, nogavic in dr., kar vse izvira iz sumljive proveniencije. Grden se bo poleg tega moral zagovarjati tudi zaradi goljufije, ker je svojega gospodarja za 54 K ogoljufal. Navedenec je bil zaradi tatvine in goljufije že desetkrat predkaznovan in so ga sedaj zopet izročili pristojnemu sodišču.

Avstrijski begun v Tripolisu. Začetkom meseca grudna lanskega leta je od tukajšnjega 27. domobransega polka pobegnil prostak Feliks Brvar, rodom iz litijskega okraja. Kakor so sedaj oblasti poizvedele, se Brvar nahaja na bojišču v Tripolisu in utegne domov prinesiti še bogate praktične izkušnje.

Aretrirana je bila snoči brezposelna služkinja Magdalena J., ker je bila zasačena, ko je v Šolskem drevo-redu izpred neke trgovine ukradla žensko zgornje krilo.

Izgubila je Jožeta Erzenova zlat prstan.

V kavarni »Central« je vsak večer koncert zagrebškega mešanega zbora »Javor«. Petje in prozvajanja tamburaškega zbora so vredna, da ljubitelji slovenske pesmi in godbe posetijo ta koncert. Vstop prost, kavarna je vso noč odprta.

Narodna obramba.

Postojnski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda priredita dne 21. januarja 1912 predpustno veselico s koncertom, petjem itd., ter se uprizori tudi neka veseliga. Podrobni program se objavi pozneje.

Društvena naznanila.

Petdesetletnica ljubljanske Narodne čitalnice. Slavnostno zborovanje. K prvemu poročilu je pripomniti, da ces. svetnik Ivan Murnik ni bil predsednik, a da je že nad 45 let član čitalnice. Poleg imenovanih deset še živčih članov so ostale vso 50letno dobo čitalnici zveste rodbine dr. Bleiweis-Trsteniški, A. Gnezda, Kollmann, Fr. Regoršek, Fr. Šantel in Fr. Ks. Souvan (poleg g. Ferd. Souvana). Zlasti sta rodbini Bleiweis in Souvan častno zastopani pri čitalnici. Slava našim veterantom! Najstarejši je naš prvoboritelj Luka Svetec, ki se je navzlic svoji visoki starosti udeležil zborovanja ter še vedno poirtvovalno deluje za svoj narod in mladostne ideale.

Društvo c. kr. davčnih uradnikov za Kranjsko ima svoj X. redni občni zbor dne 14. januarja 1912 ob pol 11. dopoldne v hotelu Ilirija v Ljubljani. Vsi gospodje kolegi se vabijo, da se tega zbora o tem važnem in odločilnem času za službeno pragmatiko gotovo udeležijo. Na predvečer kolegijski sestank v hotelu Ilirije.

Plesni venček. Plesni odsek slovenskega trgovskega društva »Merkur« priredi 1. februarja t. l. v veliki dvorani Narodnega doma plesni venček, na katerega gg. člani in prijatelje društva je sedaj opozarjamo.

Občni zbor političnega in gospodarskega društva »Zora« v Kamniku se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. točno ob 10. dopoldne v veliki dvorani »Društvenega doma« po naslednjem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blaginječarjevo. 4. Poročilo računopreglednikov. 5. Volitev novega odbora. 6. Raznoterosti. — Opomba: Ako bi ne bil ta občni zbor ob določeni uri sklepčen, vrši se drugi — v ravno istih prostorih — ne glede na število navzočih članov eno uro pozneje. Odbor. — Zlasti člani pol. in gosp. društva »Zora« iz okolice bi opozarjali na ta občni zbor, kajti ravno oni bodo najlažje nasvetovali odboru, kje in kako naj se prične letos tolikanj potrebno gibanje v naši lepi okolici.

Gasilno društvo v Škofji Loki priredi 14. t. m. pri »Kroni« plesni venček.

»Sokol« Litija - Šmartno ima svoj III. redni občni zbor dne 21. t.

na ob 4. uri popoldne v notranjih prostorih Sokolskega doma v Ljubljani. Odsek Litijske - Šmartinskega Sokola na Vačah ima v nedeljo, dne 14. prosinca t. l. ob 4. uri popoldne svoj II. redni občni zbor, ki se vrši v telovadnici. b b

Is Semeča. Na novega leta, se je takaj ustanovil odsek Sokola, pripadajoč metliškemu Sokolu. Posetili so nas naši bližnji bratje iz Metlike-Gradaca. Iz Krpe je pa prišel brat Dako Makar, ter nam v svojem ustanovnem govoru orisal Sokolsko idejo. Nato je vodil občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni za predsednika brat Janko Ogulin; podpredsednika brat Kaftan st.; blagajnika in tajnika brat Sever Anton; za načelnika brat Kaftan ml. Po občnem zboru nam pa je brat Fux Karei v lepih besedah razložil pomen telovadbe. Gostom pa, kateri so nas posetili, jim pa kličemo krepki Na zdar!

Ladija v Devinu bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 14. t. m. ob polu 4. popoldne v prostorih g. M. Plessa v Devinu. Ako bi ne bilo ob svedeni uri navzočih zadostno število članov se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri v četrtek se igra drugič seličastina in večinoma Sofoklejeva »Antigona« in Cavalottijeva srečana veseloigra »Jefftejeva hči«. Predstava za nepar-abonente. — V soboto poje na našem odru veleodlični gost, gospa Anka Horvatova, soproga hrvaškega poslanca dr. Aleksandra Horvata, v naslovni vlogi opere »Carmen«. Gospa dr. Horvatova je pevka izredno krasnega in veleobsežnega glasu ter obenem znamenita igralka. Tudi v Zagrebu nastopa le kot gost, ker kot soproga vplivnega parlamentarca in odličnega odvetnika seveda ni angažirana. Gostovanje te umetnice je torej za naše gledališče posebna odlika. — V nedeljo popoldne se igra zadnjič pri zelo nizkih cenah ljudska igra »Naša kri«, zvečer pa prvič izvrstna burka »Vražji Rudki«, ki jo je spisal avtor burke »Nebesa na zemlji«. Ta burka pa je še veselejša, ter ni brez satire.

Slovensko gledališče. Sinoči je bil »klasičen« večer, vprizorili so kot drugo točko starogrško Sofoklejevo tragedijo »Antigona«. A kako so jo vprizorili! O bogovi! — »Antigoni« je vzeta snov iz grške bajke takozvane Labdakovega kroga in njena zgodovina je nekako naslednja: V Thebah, glavnem mestu Boeotije, je vladal kralj Laios, sin Labdakov, in njegova soproga Jokasta, ki je bila Kreonova sestra. Njihov zakon je bil brez poroda, zato se je Laios obrnil na Delfijskega boga, Apolona, s prošnjo, naj mu da potomca. Bog pa mu je odgovoril, ako dobi njegova žena sina, ga bo sin umoril. In res, žena rodi dečka, in oče v strahu vsled božjega prorokovanja, izroči otroka svojemu slugi, da ga ta izpostavi kje v pustinji in plen zverem. Slugi pa se je otrok smilil in ga je izročil nekemu pastirju, ki je pasel čredo korintskega kralja. Pastir zopet je oddal otroka svojemu kralju, ki je bil brez otrok, in na kraljevem dvoru je zrasel Laios sin ter dobil ime Oidipus. Ko odraste in izve, da ni pravi sin korintskega kralja, gre po svetni, ubije v neki soteski svoje očeta Laiosa, ne da bi ga poznal, pride v svoj rojstni kraj in se oženi s svojo materjo. A ne eden, ne drugi ne slutiti o tem ničesar. In iz tega zakona se je rodila Antigona, sestra Ismena in brata Eteokles in Polyneikes. Slednji izve Oidipusa, kaj je storil, si v obupni iztiski oči, njegova žena in mati pa se obesi. Po Oidipovi smrti sta prevzela njegova sinova vladarstvo. A spreta se medseboj in ubijata drug drugega, vlado pa nastopi njun stric Kreon. Ta da Eteokla pokopati, bratu Polyneiku pa odreče grob, češ, da je sovražnik domovine. — In tu se začne naša tragedija. Antigona se ne briga za stricevo prepoved in pokopje brata. Zato jo Kreon, dasi je bila nevesta njegovega sina Haimona, zapove živo zazidati. Zaročenca umrjeta, in Kreonova soproga si v obupni zasadi nož v srce. — S tem je Oidipova krivda, ker je ubil svojega očeta in se z materjo poročil, maščevana: Njegov rod je izmr. — To je zgodovina in snov »Antigone«. — Sophokles, ki je poleg Shakespeara največji pisatelj tragedij na svetu, je pisal Antigono okoli leta 440 pred Kristom in je ta tragedija njegovo najboljšo delo. Visoko pesniška, harmonična po vsebini in obdelavi, čista in jasna kot kristal, je bila še za pesnikovega življenja v največjih čisljih. Tudi v našem modernem času ei je osvojila srca vseh poznavateljev tragične umetnosti, nahaja se na repertoirjih vseh svetovnih gledališč in povsod najde priznanje in razumevanje od strani igralcev in publike. Pri nas seveda je to — drugače. Tako diletantske predstave še

nismo videli letos na našem odru. To je malomarnost od strani intendantov in lahkomisljenost od strani igralcev, da gredo takšno visoko umetniško delo bagatelizirati. Igralci niso razumeli, ne snali svojih vlog, kako naj potem zabude v občinstvu ljubezen do klasične drame? Bolje bi bilo, da se »Antigona« sploh ni dala, kakor pa na tak način! Tu je še manjkalo kakih deset skušenj pod vodstvom dramaturgov, predno bi si mogli upati z »Antigono« na oder. — Vloge so kolikortoliko gladko govorili gg. Šimacek, Nučič in gdč. Wintrova, ki je bila sicer revna Antigona. G. Skrbinka pa smo splošno zelo občudovali, a ne njegove dobre, temveč njegovo klasično izgovorilo. Mlad igralec, ki hoče biti umetnik, a je brez ambicije! Nastopi kot Kreon, a se ne nauči vloge! Kakšen smisel ima za klasično umetnost? Gdč. Vera Danilova — bila je Jomena — ni pokazala niti trohice umevanja svoje vloge. Pa kdo bi ji to zameril!! G. Danilo je postavil na oder najboljšo figuro. Znal ni seveda nič! G. Bukšek ni kaj očitati: med slabimi je bil dober. Splošno se je videlo, da igralcem manjka umevanje vloge. Izpuščali so sredi stavkov važne besede tako, da je bil večkrat njihov govor prazno blebetanje. Pred tem so igrali znano Cavalottijevno enodejansko »Jefftejeva hči«. Vprizorjena je bila razmeroma lepo; gg. Iljičeva in Setfilova ter gg. Nučič in Šimacek so igrali po svojem večerajšnjem razpoloženju.

Akademija: Predavanje v Mestnem domu. Pri sinočnjem nadaljevanju svojega predavanja, ki je bilo številneje obiskano kot prvi večer je predavatelj gosp. vseučilišni prof. Hein z nadaljeval svoje predavanje in sicer z izmeno generacij. Pokazal je seksualne organe in sicer ženske arhegone, ki so podobni odprti steklenici, v kateri leži prosto jajce, in moške antere, ki so slični kroglici z več stanicami, v katerih se nahajajo spermatozoidi. Po kopulaciji se obda jajce v arhegonu s celuloznim membranom in s tem nastane nova faza življenja. Iz jajca se razvije embrio. Posebno zanimivo je orisal govornik podoben proces pri praproti. Nato je prišel k drugi veliki skupini rastlin, k skupini »semenke«, ki se ločijo v gimnosperme in angiosperme. Posebno zanimivo je proces oploditve pri angiospermah, ker tu opazamo prvič, da se pri kopulaciji ne oplodi samo žensko jajce, marveč tudi embrijevo zrno, iz katerega dobiva potem novi individui, ki se je razvil iz oplodnega jajca, potrebno hrano. G. predavatelj se je zahvalil za njegov trud in pohvalnovalnost v imenu Akademije in občinstva prof. M. G. vseučilišni prof. Hein z. ki je žel obilo priznanja, je obljubil, da bo radevno še v prihodnjem nastrežal s podobnimi predavanji Akademiji in ljubljanskemu občinstvu.

Umetnost.

Pri koncertu Glasbene Matice v nedeljo. dne 14. t. m. bo iz prijaznosti sodelovala priljubljena koncertna pevka gospa Pavla Lovšetova. Pela bo sopransko vlogo Urške v Parmovem »Povodnem možu«, katero je že lansko leto z velisimpatičnim glasom in krasnim predavanjem najuspešnejše izvajala. Tenorski solo v »Povodnem možu« bo izvajal g. Leopold Kováč, odlični pevca-tenorist pevkega zbora Glasbene Matice. Ze lansko leto je kljub svoji nedostopnosti jako dostojno izvedel to vlogo. Pričakovati je, da bo letos še lepše izvedel svojo nalogo, ker se njegov glas jako lepo razvija in se ne najdejo lahko tenoristi, ki bi tako visoko partijo, ki dosega do visokega h z lahkostjo in lepoto peli. Domačim porabnim močem mora biti pot do koncertnih nastopov predvsem odprta. Obiskovalce Matičnega koncerta z dežele opozarjamo, da se koncert prične ob pol 8. zvečer in da se bo končal ob pol 10., tako da je odpotovanje udeležnikov s gorenjskim vlakom in raznimi drugimi vlaki mogoče.

Poroka. V Pragi se je dne 2. t. m. poročil inženir in obč. svetnik g. Ignacij Stembrov z bivšo članico slov. gledališča gdč. Jožico Haderbolecovo. Bilo srečno!

Corrigendum. V številko z dne 8. t. m. se je podkradla neljuba pomota. Nad vestjo, da je predsednik Združenih držav Taft proglasil dosedanj teritorij Novo Mehiko za državo, je bil namreč tiskan napačen naslov »Konec samostojne države«. Ta naslov je naravno napačen, ker Nova Mehika doslej ni bila samostojna država, marveč je pripadala kot teritorij severoameriški republiki. — V večerajšnji naši notici »Klerikalno deželno gospodarstvo« se ima stavek v 9. vrsti »da je deželna uprava kranjska sedaj najbogatejša v Avstriji« glasil tako-le: »da je deželna uprava kranjska sedaj najboljša v Avstriji«.

Izpred sodišča.

Kranjske rasprave pred takajšnjim okrajnim sodiščem.

»Slovenski Dom« — in Gerlovičev železdec.

Kakor je večinoma znano, nam je bil zaplenjen za praznike »Slovenski Dom«. Vzrok zaplenbe tu ne igra sicer nobene posebne vloge, povemo pa lahko, kar se je že tudi pisalo, da so se tisti merodajni krogi vstrajali članka, ki je, kakor so sami pripoznali pri vzkljeni obravnavi, popolnoma iz zgodovinskih virov predodil bralecem pravi vzrok in način zasuzjenja in suženjske vlade Nemcev nad Slovenci in slovensko zemljo. — V naše upravnništvo je stopil takrat kot funkcionar deželne vlade znani Gerlovič, mogočno motril okolico in čakal menda, kdaj da pade vse pred njim na kolena. No, ko se to ni zgodilo, — podobnih posvetov smo namreč že vajeni, Gerlovič je mogočno oznanil, da je »Slovenski Dom« zaplenjen in da zahteva vse iztise. — Dobil je liste brez ugovora. In kmalu je zapustil naše upravnništvo vladni sluga, z velikim tovorom na hrbtu, za njim pa je stopal kot v zaščito dragocenega tovora Gerlovič. Naš upravnik, precej hudomušen človek, sicer ni bil posebno zadovoljen s konfiskacijo, vendar se je udal v visoko usodo in želel Gerloviču še celo vesele praznike. Za darilo pa mu je mirnodušno prepustil konfisciran list, češ, le nesite ga in ga imejte za praznike. Toda »Slovenski Dom« Gerlovičev železdec ni prenesel. Treble so se stene, rujli so viharji, pokale so gore in rodila so je po praznikih ne miška, ampak prava, pravcata Gerlovičeva tožba zaradi razžaljenja časti. Skesani grglant ni tajil svojega voščila, pač pa je omenil, da ni imel v mislih nobene žalitve. Priča sluga. Okorn je potrdil, da ga ta hudomušnej večkrat spravi zaradi podobnih opazk v smeh, nikdar pa se še ni čutil zaradi njegovih opazk razžaljenega, kakor današnji tožnik, rahločutni Gerlovič. V dokumentiranje Gerlovičevega slabega želočca pa bo plačal tožence za mestne uboge 10 kron.

Razne stvari.

Velik vihar. Videm, 9. januarja. Velik vihar je včeraj o polnoči napravil pri Arterni veliko škodo. Pet hiš in neka velika opekarna s postranskimi objekti je bilo popolnoma razdejanih. Neki cirkus je bil popolnoma uničen. V Meduno je vihar tudi povzročil velikansko škodo. Neki železniški most in polovica hiš v kraju je bila razrušena.

Nesreča na morju. Petrograd, 9. januarja. Ruski parnik »Rus« se je v Črnem morju vsled velikega viharja potopil. Kapitan in dvajset mornarjev je utonilo.

Nesreča vsled snežnega plazu. Pariz, 9. januarja. V Valmenierju pri Chambrey je snežni plaz razrušil neko hišo. Trije prebivalci so bili ubiti.

Popa ubili. Budimpešta, 9. januarja. Iz Zemuna poročajo: Srbsko prebivalstvo občine Delnice je ubilo svojega popa. Prebivalstvo je bilo razburjeno, ker je pop zapeljal hčer županovo. Ko so se nasledki pojavili, jo je pregovoril, da se je dala operirati. Deklica je kmalu nato umrla, kar je ljudstvo tako zelo razburilo.

Nečloveški ljubimec. Heb, 9. januarja. Na skednju usnjarja Löwyja v Neudeku so našli danes popolnoma sestradano šestindvajsetletno dekle Ano Schmiedovo. Njen ljubimec, neki hlapec, jo je imel več nego 8 dni zaprt. Hlapec je že pred par dnevi pobegnil. Dekleta so smrtno nevarno bolno prepežljali v bolnišnico.

Železniška nesreča. Montreal, 8. januarja. Dva vlaka Canadian-Pacific — železnice sta pri Terrebonne z največjo hitrostjo zadela drug ob drugega. — London, 8. januarja. Kakor poročajo »Reuterjev biro« iz Montreala, so bili pri železniški nesreči pri Terrebonne ubiti trije potniki, šestnajst jih je bilo ranjenih. — Berlin, 9. januarja. O železniški nesreči v Kanadi se še poročajo: Po zadnjih poročilih je bilo kakih 30 oseb ubitih in čez 100 težko ranjenih. Učinek je bil grozen. Več vozov, ki so bili prenapolnjeni s pasažirji, so bili zmečkani kakor papirnate škatle. Del pasažirjev je bil takoj mrtev. Ranjenci se niso mogli rešiti izpod razvalin. Bilo je pa 19 stopinj mraza, vsled česar je veliko ranjenecov smrtnilo, predno je prišla pomoč.

Cim ljubosumnega. London, 9. januarja. Iz New Yorka poročajo, da se je v Filadelfiji odigrala ljubzenska drama, katere posledice so bile grozne. Neki hotelir je bil ljubosumen na nekega gosta, ki je stanoval v hotelu. Sklenil je, da ga umori s zastrupljenimi jedili. Slučajno so pa jedli ta zastrupljena jedila njegova žena in devet hotelskih gostov. Pet oseb je umrlo, ostale so v brezupnem stanju prepeljali v bolnišnico.

Milijonar se je ustrelil. Dunaj, 9. januarja. Na dunajskem policijskem ravnanstvu se je 37letni Oskar Adolf Himmelbauer ustrelil v trontoku, ko mu je policijski komisar sporočil, da bo aretiran zaradi pregreškov proti pravdnosti ter izročen deželnemu sodišču. Himmelbauer je bil sin nekega tovarnarja in večkratni milijonar. V njegovem šepu so dobili oporoko, v kateri zapušča vse svoje premoženje v znesku enega milijona kron svoji gospodinjji Ani Fuchsovi.

Električne pečenje kruha ni še nič kaj posebnega. V Milwaukee obstoje že delj časa električne pekarnice. Ena od teh pekarn speče v svojih električnih pečeh vsak dan 1000 hlebov kruha, za kar potrebuje 10 kilovotov. Stroški za električni tok znašajo mesečno samo 420 K. Mestna elektrarna na Dunaju je ondodni za drugi pekov ponudila, da da članom zadruge brezplačno električne peči na razpolaganje in da bo ceno električnega toka tako računala, da se izdelki ne bodo prav nič podražili. Tudi v Nemčiji uvajajo v pekarnice elektriko. Povzročila je to monakovska razstava leta 1910. Električno pečenje kruha ima jako mnogo ugodnosti. Predvsem je velika čistota, nadalje se prihrani mnogo časa. Pecivo je jako okusno. Saj in dima ni, kar je posebno velikega pomena za pekove sosedse.

Za škofova otroke. Iz Arada poročajo: Pred sedmimi leti je umrl šzatmarsi škof Julij Meszleny ter zapustil 1,112.000 kron. 320.000 kron je zapustil svojemu tajniku kanoniku Stefanu Szabotu, ostali del premoženja pa raznim katoliškim zavodom in tudi papežu. Govorili so, da škof pred smrtjo vsled visoke starosti ni bil duševno popolnoma normalen. Iz tega vzroka je neki škofov nečak vložil pritožbo proti testamentu ter zahteval za se 100.000 kron. Nečak se je skliceval na to, da je škof zapustil kanoniku Szabotu 320.000 kron, ne da bi natančneje določil, kako naj se ta denar porabi. Vprašanje je torej, če je kanonik Szabo bližji nego uboge škofove sestrice, ki se le težko preživljajo. Če bi bil škof pri zdravem razumu, tedaj bi ne napravil takega testamenta, tudi bi ne zapustil svojemu slugi letne rente 1000 kron, ker je bil sluga zelo nepokoren in je enkrat celo biazino vrgel v škofa. Pri sodni razpravi je kanonik Szabo izjavil, da je del zapuščene denarja namenjen za alimentacijo škofovih otrok. Konečno so se pobotali in nečak je dobil 80.000 K.

Katoliška banka v Ameriki. Rim, 9. jan. Papež je dovolil ustanovitev velike katoliške banke v Združenih državah. Obratni kapital bo znašal 100 milijonov kron. Banka bo upravljala imetje onih kongregacij, ki so bile izgnane iz svoje domovine.

Mladi morilec. Pariz, 9. jan. V Carcassone je ustrelil 13-letni učenec Antoine Narcelin v prepiru svojega součenca, nekega drugega pa smrtnosno ranil. Mladi morilec je na to pobegnil in ga do zdaj niso mogli dobiti.

Župnik in škof. Ustje, 9. jan. Kakor se je že pred časom poročalo, je škofijski konzistorij v Litomeřicah odstavil župnika dr. Evgena Kinzerja. Dr. Kinzer se je zoper škofa pritožil pri papežu, ki je zdaj ugodil župnikovi pritožbi. Litomeřiški škof je podlegel. Dr. Kinzer je postal zopet župnik v svoji prejšnji župniji.

Požar v New-Yorku. New-York, 9. jan. Poslopje firme »Equitable Life Assurance Company« je popolnoma zgorelo. Kolikor se je do zdaj dognalo, je zgorelo 5 oseb. V poslopju se je nahajalo za več milijonov dolarjev blaga. Posebno mnogo je zgorelo vrednostnih papirjev in dokumentov. Več oseb, ki so skočile iz gorečega poslopja na cesto, je obležalo mrtvih.

Velika eksplozija London, 9. jan. V Nottinghamu je eksplodirala velika posoda za plin. Posoda je z velikanskim pokom odletela v zrak in je padla trideset metrov daleč na zemljo. Daleč naokoli so ležali železni kosi. Posamezne osebe so bile ranjene. Obenem se je razpočila tudi cisterna, v kateri je bil gasometer. Velika množina vode se je razlila po cesti. Imetniki gostilne na drugi strani cesti je s svojo ženo in svojimi otroci pobegnil v klet. Toda voda je vdrla v klet. Žena in otroci so se rešili, dočim sta mož in dekla utonila.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vladno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošljijo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/L.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega sbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Telefonska in brzojavna poročila.

Potrditve dr. Tavčarja za ljubljanskega župana.

Dunaj, 10. januarja. Cesar je podpisal potrditev dr. Ivana Tavčarja za ljubljanskega župana. Akt je prišel danes opoldne iz kabinete pisarne v roke ministra barona Heinolda, ter se odpošlje še danes deželni vladi v Ljubljani.

Novi župan bo še tekom tega tedna svečano zapričen.

Dr. Šusteršič — deželni glavar.

Dunaj, 10. januarja. Imenovanje dr. Šusteršiča za deželnega glavarja je izvršeno.

Praga, 10. januarja. »Samostatnost« piše, da se je vlada za dr. Šusteršiča odločila šele tedaj, ko se je dr. Šusteršič sam označil za kandidata. Z ozirom na pogajanja med ministrskim predsednikom Stürgkhom in klerikalci zaradi vstopa v vladno večino, se ministrski svet takemu pritisku ni mogel odtegniti. Predzgodovina tega imenovanja je torej zelo zanimiva in za voditelja klerikalne stranke zelo častna.

Goriški deželni zbor.

Gorica, 10. januarja. V Gradiskem so sklicali italijanski klerikalni poslanci velik shod, ki je odobril odločitev mandatov v deželnem zboru ter se ostro obračal proti postopanju vlade glede sklicanja deželnega zbora. Shod je pozval poslance na odpor tako v parlamentu, kakor v delegacijah.

Krščanski pretepači. — Več sto oseb izstopilo iz katoliške cerkve.

Dunaj, 10. januarja. V restavraciji Stalehner v Hernalsu se je vršil včeraj od več kakor 3000 oseb obiskani vsenemški shod, katerega se je udeležilo tudi kakih 100 klerikalcev in več duhovnikov. Zborovanje je vodil načelnik vsenemškega društva, dr. Ursin. Takoj začetkom zborovanja so izzvali klerikalci hrupne prizore, in tekem zborovanja je prišlo večkrat do pretepov. Govoril je tudi nemški jezuit pater prof. Nons ter je prišlo med njegovim govorom do prave bitke. Posredovala je policija ter mnogo oseb aretirala. Več sto oseb je prišlo svoj izstop iz katoliške cerkve.

Nova vojaška formacija v Ljubljani.

Dunaj, 10. januarja. Spomladi dobi Ljubljana novo vojaško formacijo, in sicer infanterijsko brigado, ki dobi št. 94.

Novi avstrijski dreadnought.

Dunaj, 10. januarja. »Zeit« poroča, da se začne graditi drugi avstrijski dreadnought meseca marca. Prvi dreadnought stopi poleti v službo.

Zrakoplov »Salzburg«.

Dunaj, 10. januarja. Opoldanski »Deutsches Volksblatt« prinaša vest iz Windisch Garstena, da so našli v gorah med drevjem zrakoplov »Salzburg«. Vest ni zelo verjetna.

Izzivajoči uradni komunike.

Zagreb, 10. januarja. Včerajšnji uradni list prinaša sledeči uradni komunike: »Včeraj so prinesli nekateri časopisi razne novice, ki hočejo biti interesantne. Naročeno nam je, da izjavimo, da nimajo izpremembe v predsedstvu septemviralnega sodišča nikakšnega političnega ozadja. Ravnotako neresnišnja so poročila o izpremembah na visokih sodniških mestih, kakor tudi vest, da se pripravlja sedanji režim na daljši obstoj. Sicer pa ni treba strankam energično zahtevati sklicanja sabora, ker se je v tem oziru storilo vse, kar predpisuje zakon.«

Francoski parlament.

Pariz, 10. januarja. Včeraj je bila otvorjena parlamentarna sesija. Za predsednika je bil izvoljen z 257 od 309 oddanih glasov Brisson.

Španci v Maroku.

Madrid, 10. januarja. Španska vlada je sklenila, na severnem Maroškem, nasproti španski obali v pokrajini Er Rif, vzdržati kolonialno vojsko 15.000 mož, ki bi zasedli strateško važne točke. Ta kolonialna vojska bi bila sestavljena iz domačinov ter bi dobila španske častnike. Posadka v Melilli naj bi obstajala zgolj iz španskih vojakov. Poleg tega pa naj bi bilo vojaštvo v Malagi in Algecirasu na Španskem veržno pripravljeno, da odpotuje v Afriko.

Odvetnik zmrznil.

Berolin, 10. januarja. V Grunewaldu so našli včeraj dopoldne elegantno obleko ter konstatirali iz vsebine žepov, da je obleka berlinskega odvetnika dr. Haillianta, ki je imel navado, da se je kopal v snegu. Policija je mnenja, da je odvetnik pri taki kopeli zmrznil.

Kitajska republika. — Rasdelitev Kitajske.

London, 10. januarja. Iz Sangaja poročajo, da je Vutingfeng brzojavil Juanšikaju, da naj preneha z vsemi pogajanjmi. Republikanski vodite-

Sv. Petra cesti 47, I. nadst.
se sprejme 124

učenko
k šivilji oblek.

Posestvo
z gospodarskim poslopijem, velikimi vin-
skimi kletmi in skla-
dišči, pripravno za
vsako veleobrt v pred-
mestju Ljubljane, :
se pod zelo ugodnimi pogoji proda. 109

Ponudbe na: L. Tomazič prej J. C.
Juvančič, Spodnja Šiška. :

Učenca

sprejemem takoj 97
Jos. Presker, trgovina z mešanim blagom,
Zreče pri Konjicah, Stajersko.

Pristen dober
brinjevec

se dobi pri 95
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Bukova drva
cela, popolnoma suha

po 1 m dolga K 11.—
za meter in
po 24 col « 7.—
za meter se dobijo pri 4330
JOS. LORENZI, LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 44. Telefon št. 153.

Tapetnik
Dragotin Puc
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16
na dvorišču, levo 3856
se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela Velika izber zgotovljenih

divanov
otomanov in modrocev.

barva
za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
svim in pordečim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Poučene ženske in pudr najfineje,
po zmernih cenah.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

se ravno kar izšlo v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
Obe zvezki veljata broširama 2 K 40 v, vezana 3 K 20 v pošto
20 v voč. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

NARODNA TISKARNA

V LJUBLJANI

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor:
časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in
posojilnice, cenikov, okrožnic, računov, jedilnih
listov, mrtvaških listov, kuvert, vizitnic itd.

Istotam izhaja dnevnik „Slovenski Narod“, tednik
„Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Telefon šte. 85

Telefon šte. 85.

Največja slovenska hranilnica!

Prometa koncem leta 1911 614.5 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v Prešernovi ulici šte. 3

Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.

Rezervni zaklad 1.300.000 kron.

Sprejema vloge
vsak delavnik.
Sprejema tudi
vložne knjižice
drugih denarnih
zavodov. Obre-
: stuje po :
4 1/4 %
brez odbitka.
Poslovanje nad-
zoruje c. kr. de-
: želna vlada :

Za vloge jamči
rezervni zaklad
: hranilnice :
in mestna obči-
na ljubljanska z
vsem premože-
njem in z vso
davčno močjo.
Izključena je
vsaka špekula-
cija in izguba
vložnega
denarja.

Posoja na zemljišču in poslojja proti 5% obrestim in najmanj 1/2%
amortizacije. Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Skladišča

vinске kleti in drugi prostori
22 oddajo takoj v najem. 110

Ponudbe na: L. Tomazič, Sp. Šiška.

Lična, moderno opremljena

SOBA

v novi hiši, v najugodnejši legi se odda s
1. sobarjem. Električna luč, kopalnica,
eventualno tudi klavir na razpolago. Cena
mesečno 40 K. Naslov pove upravnistvo „Slo-
venskega Naroda“ 91

Kartonažni delavec,

boljša moč, se išče za predelavca
za neko zagrebško tvrdko.
Prednost imajo taki, ki govorijo hrvaški
ali slovenski jezik in znajo deklace
navaditi tega dela. 99
Ponudbe z navedbo dosedanjega
poslovanja in zahtevo plače pod šifro
„100“ na uprav. „Slov. Narod“.

ŽAGA

popolnoma nova 89

se da takoj v najem.

Cena po dogovoru. Žaga je na jako
obrtne, lepem mestu. Več pove

oskrbnistvo Pražnikarjevega
dvora v Mekinjah pri Kamniku.

Jšče se posojilo
okrog 20.000 kron

proti vračilu v enem letu in z zelo ugodnimi
pogoji. Varnost: vključba na prvem mestu
obsežnih stavbišč okrog 37000 m², od ka-
terih je okrog 15000 m² že odmenjenih za
odkup po državni železnici; odkupnina se
pred vsem porabi v odplačilo posojila. Po-
sobno ugodna priložnost za stavbanske
podjetnike. 104
Ponudbe sprejema uprav. „Slov. Nar-
da“ pod znakom „Domačinu pomagaj domačin!“

OTROCI PAPEŽA

Roman iz Rimske zgodovine.

» Spisal M. ZEVACO. »

Velika osmerka, strani 492. — Cena broš. K 3.50
Lahko in prijetno pisan roman iz časov laške
renesanse, ki ima po bogastvu snovi in fas-
cinujoči zanimivosti pripovedovanja le malo
vrstnikov v svetovni literaturi. Trepetajoč
razburjenja sledi bralec burnim usodam
Ragastensa in lepe Primavere, ki se odgra-
vajo v krvavi senci Borgijcev: papeža
Aleksandra, njegovega sina Cezarja in hčere,
zloglasne Lukrecije. Veren kolorit, zdrav hu-
mor in pestra mnogoličnost priporoča to
knjigo vsem ljubiteljem živahnih, dramatično
: : : burnih zgodovinskih povesti. : : :
Dobiva se v knjigarni 4190

L. SCHWENTNERJA
Ljubljana, Prešernova ul. 3.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 37

trgovlino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

354 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v bliž gostilne št. 6.

Tehnično biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, strope, dvo-
rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzetje zgradb,
: tehnična mnenja. :

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlini,
žage, opekarne,
: moderne apnenice. :

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Proč z britvijo!

Higiensko britje — brez britve, brez aparata. Namažeš se, se umiješ in si v 5 minutah brezhibno obrat. Ne moreš se urezati, ne kaj nalesti; brez pekočin po britju. Ogrski preparat »Prvič z britvijo« je zagamčeno neskodljiv in stoji pod stalno kontrolo sodnega kemika dr. G. Bischoffa v Berlinu. Edini oblastveno preizkušen britni aparat. Velika škattja z okoli 50 kratno rabo proti vpošiljavi K 3-50 ali po povzetju (50 vinarjev). Vse garniturne pritlikline K 1.—
Razpečevališče „Messer weg!“ Dunaj II. Schöllerhofgasse 5, 1. št. y.
Premnogo zdrav. izpričeval. Na tisoče priznanih pism. V inozemstvu že 3 l. z velikim uspehom uvedeno.

Inteligenčni izpit za enoletne prostovoljce!

K temu potrebno pripravo podeljuje uspešno podpisani zavod, pri katerem se prično v to svrhu 15. januarja l. 1912 posebni učni točaj. — Pojasnila daje 3850
Prvi zagrebški vojaško pripravljalni zavod (Zagreb, Kukovičeva ul. 15).

Radi inventure

prodaja

„Angleško skladišče oblek“ — Ljubljana, Mestni trg št. 5
vse izgotovljene obleke za gospode in dečke ter konfekcijo za dame in deklice pod globoko reducirano ceno.

O. Bernatovič.

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 392 milijonov kron.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca decembra 1911	od januarja 1911
Vložilo se je ponudb	2292	24446
za zavarovano vsoto	K 19,513.869.80	K 196,901.198.67
Izgotovljenih polic je bilo	2100	21289
za zavarovano vsoto	K 17,537.898.38	K 170,910.905.07
Naznanjene škode znašajo.	K 982.664.13	K 9,725.202.85

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanje st. n. n. obitstvo, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerna cena

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera 245

Močni saton.

Častilim čamam pripotoča

klobuke

le najfinjšega okusa

Ida Škof-Vaneh

26

Ido Frančo.

Šatni klobuki večno pripravljani. Tako tudi venci o trakov in razne cvetlice . . . doma izgotovljene. . .

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Gemnica na razpolago

Zunanja naročila z obratno pošto

Zahtevajte cenike!

cilindre
in čepice
Klobuke
v najnovjših fasonah in v veliki izbiri
IVAN SOKLIČ.
Pod Trančo št. 2. Postaja električne železnice.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

20

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ulica 27

destilacija sadnih vonjav in izdelovanje naravnih sokov

4283

priporoča:

„Sadni grog“ izborna brezalkoholna zgoščava.
„Sadni grog“ je prijetne vonjave, izbornega okusa.
„Sadni grog“ je gorka zimska pijača.
„Sadni grog“ je vir novih dohodkov za gostilne, kavarne, kons. društva.
„Sadni grog“ obstoji delno iz naravnih sadnih sokov, delno iz finih vonjav.
„Sadni grog“ je idealna pijača za mladino in odrasle.
„Sadni grog“ se uživa pri svatbah, rodbinskih večerih itd.
„Sadni grog“ stane 1 K t. j. 25 porcij K 2-80, pri večjem odjemu znaten pop.

Povodom 50 letnice ljubljanske Čitalnice

posnete fotografske slike

134

„skupina udeležencev“ in „živa slika alegorija“

so naprodaj pri fotografu

L. Krema, Ljubljana

Franc Jožefova cesta št. 3.

Nekdaj

se je rabila mast, čebula, razne dišave in drugo, če se je hotelo napraviti okusno in dobro mesno jed in na koncu se je jed še mnogokrat, kljub velikemu trudu, pokvarila.

Sedaj

se pa vzame meso in Vértess „guljažev pridaček“ in se strem pripravljati najokusnejša jedila brez raznih pridačkov, brez masti, brez čebule, brez vsakega truda, neverjetno ceno, in je vsako ponesrečenje popolnoma izključeno.

125

„Vértess pristni ogrski guljažev pridaček“ daje najokusnejša jedila, kakor guljaž, perkel, piščanec v paprki. Krompirjev guljaž brez mesa, riba v paprki, guljaž z zeljem i. t. d. v najkrajšem času, na zelo udoben, cen način. — Vporabljeni in pohvaljeni od stotisočih. Od c. kr. splošnega preiskovalnega zavoda na Dunaju preiskano. En kosček, ki zadostuje za 1 kg mesa, oziroma 2 kg krompirja, zelja, fižola in drugega sočnega, 20 vinarjev. Dobi se povsod. Priso samo z „VÉRTES“. Edini izdelovatelj:

Tvornica za jedila Vértess & Co., Lugos št. 491 (južna Ogrska.)

Važno! „Naslovna knjiga 1912“ za mesto Ljubljano Važno!

po uradnih virih najbolje sestavljena, obenem celoten stanovski izkaz in zaznamek protokoliranih tvrdk in drugih obrtov v Ljubljani je ravno kar izšla.

Cena K 4.—. Založništvo: Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena K 4.—.